

TRST OB ROBU Zahodne Evrope

Na političnem shodu neke italijanske stranke v Trstu na tgu pred Sv. Antonom smo v soboto zopet čuli glavni argument, ki naj prepriča rimsko vladno, da vendar nekaj pomembnejšega storijo za Trst, da bi ga rešila pred gospodarsko propastjo: sosedna (Jugoslovska) mornarica se namo razvija in bo kmalu popolnoma prevladovala na Jadranu, danes prevzema iz italijanske luke več 800.000 ton blaga na leto. Prav breknjenje na to trstino naj bi ga ganilo rimsko vladno. Ne moremo objektivno naglašati v priložni Jugoslovanske mornarice in konkurenčne jugoslovskega pristančišča, temveč tudi pretirvanje te nevarnosti z vzporeda naj bi žudilo Rim iz sedanje taspasnosti.

Armando Zimolo (v časopisu »Trient«) ni seveda mogel opustiti tega argumenta o »sistematični konkurenci« in o »blizuščni boječnosti« tudi v Kopru, ki ju odločno podpira jugoslovska vlada, vendar pa ne postavlja trdnih kletk, konkurenca jugoslovske luke namreč, na prvo mesto, in pravi namreč, da mora italijanska država gospodarsko podpreti Trst, in sicer prav z državnimi podujati, da bi se Trst ne znašel v slabšem položaju pred Genova in Benetkami, ko se bo treba prilagoditi doletom Evropskega skupnega trga. Trst torej ne more zaostati za Genova in Benetkami. Ugovori moramo takoj, da pravila Evropskega skupnega trga ne utjeajo pomorskega prometa, pač pa samo po železnicah in rekah in da so severne luke, nemške in holandske, celo odločno oddkonele vmešavanju komisije pri Evropskem skupnem trgu v pomorske zadeve.

Kaj naj potem pričakuje Trst od Evropskega skupnega trga? Izmed njegovih zaletih državi ni nobena v EST, razen Zah. Nemčije, ki daje Trstu nekaj prametja iz Bavarske, Avstrije in v EFTI, Jugoslavija ni v nobenem gospodarskem bloku, Češko-slovaška in Madžarska pa sta v Svetu za vzajemno gospodarsko pomoč (Comecon).

G. Zimolo se očitno tega položaja tudi zaveda, saj pripominja, da bi se carsinska spravitelj med državami EST in EFTA, oziroma ustanovitve Srednje Evrope bila za Trst več kega pomena. Trst bi tudi koristilo pomirjenje med Vzhodom in Zahodom, potem bi lahko prevzemal velik del industrijskih in kmetijskih proizvodov iz komunističnih držav: te bi lahko dal Trstu še več prometa, ko bodo industrijsko razvile. Pomiritev med Vzhodom in Zahodom bi pripomogla do odstranitve psihološke ovire (strahu pred političnimi spreminjenji), ki je na poti večjim investicijskim zasnebnim kapitala v Trstu.

Trst je vsekakor na skrajnem robu Zahodne Evrope, zato je treba urediti njegov gospodarski in politični položaj, meni g. Zimolo. Pisec očituje, da mu prav zaradi tega ne more zaupati zahodna Evropa, ne more zaupati zahodnega gospodarskega razvoja, ker mu ne more ustvari gospodarskega zaletja. Kar smo že omenili, pravi samo po sebi logično na drugem mestu, da bi se z bližnjimi in vzhodnimi in zahodnimi deželami ustvarilo nove pogoje za gospodarski razmah Trsta. Pri vsem tem je zanimivo, da pisec, ki omenja vse gospodarske bloke (Comecon, EST, EFTA, in Svet za vzajemno gospodarsko pomoč), ne omenja v nobeni zvezi Južni Tirol, ki vendar razmeroma nino v prispjeva k razvoju tržaške trgovine in prometa (italijansko-jugoslovska trgovina, trgovina z obmejnimi področji, prevoz jugoslovskega blaga čez Trst, prevoz jugoslovske mornarice iz Trsta) razen samo v negativnem smislu (konkurenca Reke in v Koprnu). Mislimo, da je to za starele gledanje, ki ne računata na stvarnost. Končno se bo le treba odločiti raznih starih predsodkov. Učemo se od Padove in Milana in skušamo pritegniti v Trst čimveč jugoslovske trgovine in jugoslovskega prometa!

Ko bi res hladno proučili današnje gospodarske in geopolitične položaje našega mesta, bi se nam gotovo bilo treba lotiti za rešitvami bilkami, kakršne se oprijemlje tudi so delavec časopisa »Trient«: Trst bi moral po njegovem postati tudi »izločba« gospodarske in kulturne pomeni Zahoda nad vzhodom pred katerega vrata sta ga postavila narava in politika. Menda je ta odpev rada poslušala tudi gospa Boothe Luce, ameriški poslanik v Rimu, ki se je toliko prizadevala, da bi se Trst priključil k Italiji in da bi ga Amerika gospodarsko čimbolj podprla, da bi lahko postal takšna izločba Zahoda na vratih vzhodnih držav z družinam gospodarskim in socialnim sistemom. Verjetno si je hotela z vidom enkrat ogledati Trst prav s tega vidika, ko je pred svojim odhodom v Ameriko obiskala naše mesto.

Vsa tragika našega mesta in njegovega gospodarskega razvoja je prav to, da vladajoči politični krogi ne vidijo, da morajo biti v državi in pred njimi tudi sama njihova publicistika, ki na očitno tržaških gospodarskih podatkih, išče vse možne resitne bilke doleč naokrog, samo da bi se ne bilo treba vsaj nekoliko pripogniti in porokati na vrata sesedov.

GOSPA BOOTHE LUCE V TRSTU
V gornjem članku omenjamo obisk ameriške veleposlanice gospe Klare Boothe Luce v Trstu pred njenim odhodom v Združene ameriške države. Slučaj je hotel, da se je gospa mudila v Trstu tudi 21. dni, in sicer je prispela torkelj 21. junija s švedsko jahto. V njenem spremstvu je bil tudi njen mož, ameriški politik, ki je znan kot zaljubljeni velik ameriški časopisov, kakor »Times« in »Fortune«. Z njimi potuje tudi senator William Benton. Gospa Luce si je ogledala razstavo cerkvene umetnosti in tržaški velesejem ter je popoldne odpoštovala za jahto v Dalmacijo.

Kmetijstvo sili v ospredje

Težko vskladiš koristi posameznih držav EST

Pred pohodom kmetov na Pariz?

Med francoski kmeti zlati v severnih predelih, kakor v Bretanji, se je razvilo pravo uporniško gibanje. Kmetje vidirajo v manjša podeželska mesta, kakor n. pr. v Pontivy in Guingamp, Carhaix ter v njih poštno razgrajajo. V mestu Pontivy se je zbralo kar 5000 kmetov, ki so se pripeljali na traktorjih. Včasih se kmetje na ulicah kar zabarikadirajo. V Normandiji so kmetje uničili tudi telefonske naprave, posekali dreve ob cestah in zamašili odtočne kanale. Po največjih vesteh se pripravljajo na pohod proti Parizu. Po raznih znamenjih in geslih sodijo, da skušajo to gibanje francoskih kmetov izkoristiti posebno nacionalisti, ki bi radi vrgli De Gaulle.

Francoski kmetje se pritožujejo, da so cene njihovih pridelkov prenizke. Pri vsem tem se kopijo zaloge masla in drugih pridelkov. Tudi živine ne morejo oddati kakor bi želeli. O položaju kmetja je razpravljala tudi vladna in sprejela nekaj ukrepov, da bi omogočila odkup živine in zalog masla. V mestu Rennesu so postavili tudi novo tovarno za obdelavo kovin, da bi v njej našlo delo lahko več ljudi s podeželja.

Polskem nekoliko drugače kakor v ostalih vzhodnih državah. Poljaki skušajo doseči večje obdelovalne površine s tem, da ustvarjajo večja zasebna posestva, ki naj obsegajo vsaj 15 ha. Poleg tega ustanovljajo tako imenovane kmetijske krožke, ki pa nekakšno združenje kmetov, ki pa ohranjajo svojo neodvisnost. Gre za skupno uporabo kmetijskih strojev, prodajo kmetijskih pridelkov itd. Država denarno podpira za druge in državna posestva.

V vseh državah si prizadevajo, da bi povečali naložbe v kmetijstvo, ki so ga do leta 1965 zanemarjali; saj so do letne investicije v kmetijstvo predstavljale komaj 10% vseh investicij, medtem ko se v zadnjih letih sukuje okoli 15%; edino na Poljskem predstavljajo samo 11%, v Vzh. Nemčiji 10%.

V Vzhodni Nemčiji in na Češko-slovaškem se močno čuti pomanjkanje delovne sile na kmetih. Zato tudi na prednje mehanizacija kmetijstva. Tako računamo, da se je število traktorjev v vzhodnih državah v zadnjih desetih letih povečalo za 2,5-3 krat. Hkrati na prednje proizvodnja kmetijstva ter se boljša organizacija prodaje kmetijskih pridelkov.

Angleški kmetje se upirajo

Prav rešitev kmetijskega vprašanja oziroma ohranitve kmetijstva na sedanjih ravni predstavlja eno izmed velikih ovir za pristop Velike Britanije k Evropskemu skupnemu trgu. Angleški kmetje se bojijo konkurence kmetijskih pridelkov iz držav Evropskega skupnega trga, ki bi očitno postala izredno huda v trenutku, ko bi Anglija morala znižati carine, s katerimi zdaj brani angleškega kmetja pred tujimi pridelki. Za rešitev tega vprašanja oziroma odločitve Velike Britanije v tem pogledu se ne zanimajo samo države Evropske gospodarske skupnosti, temveč tudi druge; saj je Velika Britanija najpomembnejši izvoznik živil kmetijskih pridelkov na svetu. Lani so Angleži izvozili za nič manj kakor 1455 milijonov funtov šterlingov živil. Toda Velika Britanija je hkrati tudi eden izmed pomembnih izvoznikov kmetijskih pridelkov, saj je lani izvozila za 193 milijonov funtov teh pridelkov. Če od tega izvoza odbijemo pijače in tobakne izdelke, ostane še vedno 100 milijonov funtov šterlingov vrednosti. Jasno je po vsem tem, da je Velika Britanija zanimiva za vse države, ki izvažajo kmetijske pridelke.

Nagla kolektivizacija v vzhodnih državah

V državah, sovjetskih zaveznicah, naglo napreduje kolektivizacija kmetijstva, če izvajamo Poljsko, kjer je ta razvoj razmeroma počasen. Po letu 1956, ko se je pokazal med kmeti odpor proti razvoju v tej smeri, poljske oblasti ne pospešujejo več kolektivizacije v takšni meri, kakor se je to dogajalo prej. V drugih državah, v Albaniji, Bolgariji, Češko-slovaški, Vzhodni Nemčiji, Madžarski in Romuniji, pa je proces kolektivizacije skoraj že zaključen, kakor kažejo podatki, ki so bili objavljeni v zadnjem času. Tako na primer pripada združbam in državnim posevstvom v Bolgariji že okoli 95% zemlje. Preglednica nam prikazuje razvoj kolektivizacije, in sicer v odstotkih za posamezna leta, to je 1958, 1959 in 1960. Odstotek nam pove, koliko kmetijske zemlje je v posameznih letih pripadalo združbam in državnim posevstvom.

Države	1958	1959	1960
Albanija			
Socialistični sektor	79,2	—	86,9
Same zadruge	67,7	—	71,3
Bolgarija			
Socialistični sektor	84,7	89,4	95,0
Same zadruge	79,1	83,5	—
Češko-slovaška			
Socialistični sektor	77,5	85,2	87,4
Same zadruge	72,7	81,6	84,2
Vzhodna Nemčija			
Socialistični sektor	36,3	45,8	90,0
Same zadruge	27,9	37,8	84,0
Madžarska			
Socialistični sektor	29,1	52,8	87,2
Same zadruge	13,0	36,6	—
Poljska			
Socialistični sektor	13,8	13,2	—
Same zadruge	1	1,1	—
Romunija			
Socialistični sektor	55,3	74,0	87,7
Same zadruge	41,8	57,6	—
— Po podatkih o kolektivizaciji obdelovalne zemlje bi človek sodil, da je v večini vzhodnih držav popolnoma izginila zasebna delavnost kmetov oziramo kmetičkih delavcev. To pa ne drži. Da bi oblastva spodbudila delavnost kmetičkih delavcev, jim prepuščajo posamezne kose zemlje in tako imenovane ohišnice. Tako na primer tudi v Bolgariji, kjer je kolektivizacija najbolj napredovala, predstavlja proizvodnja zasebnega sektorja še vedno 16% vse kmetijske proizvodnje; odstotek živine v zasebnih rokah pa predstavlja na Bolgarskem še vedno okoli 40%, na Madžarskem pa celo 50%.			

Zanimivi so podatki o obsegu skupnih posevstev. Zdržna posestva v Bolgariji obsegajo okoli 4000 ha, na Madžarskem so že mnogo manjša in obsegajo okoli 500 ha, v Vzhodni Nemčiji okoli 300 in na Poljskem okoli 130; tudi glede državnih posevstev je po obsegu Bolgarija na prvem mestu, bolgarska država posestva namreč obsegajo 3.400 ha, češko-slovaška 2.800, madžarska 1.800 in poljska okoli 500 ha. Kakor rečeno, je agrarna politika na

Svetovna proizvodnja premoga narašča

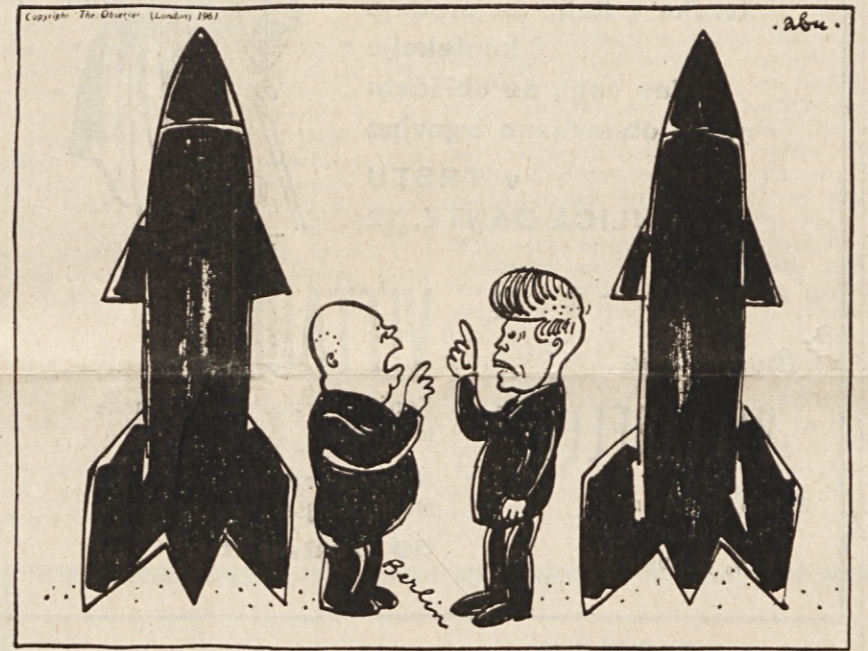
Svetovna proizvodnja premoga je lani znašala 2 milijardi ton ter je bila za 38% večja kakor leta 1950. Po podatkih statističnega urada Evropske gospodarske skupnosti gre po povečanje v prvi vrsti v prid azijskim državam in Sovjetski zvezi, medtem ko znaša evropski delež na povčasnju samo 6%.

V primerjavi s proizvodnjo v letu 1959 se je proizvodnja premoga v letu 1960 povečala za okoli 80 milijonov ton, in sicer je treba to povečanje pripisati izključno napreduku v komunističnih državah. Dejansko je proizvodnja v teh državah (vštevši Kitajsko in Severno Korejo) povzpela od 853 milijonov ton v letu 1959 na 937 mil. ton v letu 1960, napredek znaša torej 84 milijonov ton. Delež komunističnih držav na svetovni proizvodnji se je med letom 1950 in 1960 povečal od 23% na 47,5% (od 325 na 937 milijonov ton). Lansko leto so evropske komunistične države (brez Sovjetske zveze) povečale proizvodnjo za 6,3 milijona ton, medtem ko se je proizvodnja v zahodnih državah zmanjšala za 13,4 milijona ton. Proizvodnja v državah premogovne in jeklarke skupnosti je ostala približno na isti ravni, zmanjšala se je samo na 0,9 milijona ton. Proizvodnja v Veliki Britaniji je nazadovala za 12,6 milijona ton, to je za 6%.

Sovjetska zveza je do leta 1958 povečala svojo proizvodnjo letno približno za 8 — 11%, leta 1959 pa za 3,5 in lani za 1,3%. Sovjetska zveza daje vse večje prednost pri uporabi tekočemu gorivu in zemeljskim plinom. Združene države so glede proizvodnje premoga ostale na stari ravni.

Azija je s svoje strani povečala proizvodnjo premoga za 17%, to je za 79 milijonov ton v letu 1960, Avstralija in Oceanija pa za 2 milijona ton, t. j. za 9%.

IŽVIZVOR KONJ ZA ZAKOL IZ NEMCIJE. Odbor za prehrano v nemškem parlamentu zboru je odbil predlog socialističnih poslancev, da bi prepovedali izvoz konj za zakol.

Brazilijo zajela izvozna mrzlica

Povečanje izmenjave z vzhodnimi državami

PREDNOST FINEŠIM VRSTAM KAVE
Predsednik Brazilije je pred časom sprejel vrsto gospodarskih ukrepov, ki bodo spremenili sedanji način pridelovanja in izvažanja kave iz te južnoameriške države. Doslej je država podpirala pridelovanje kave vseh vrst, sama je odkupovala pridelek in kri la stroške za njihovo skladiščenje. Tako se je v državnih skladiščih nabralo za 44 milijonov vrečk kave, med tem ko je prodiranje na svetovna tržišča postajalo iz leta v leto slabše. Predsednik Janio Quadros je odklel državno podporo za slabše in srednje vrste kave in jo ohranil samo za tiste, fineše vrste, ki se lahko izvažajo po ceni od 420 do 1177 kruzajev za 10 kg. Izvozniki morajo odšteti državi po 22 dolarjev za vsako vrečko (60 kg), ki jo izvozijo. S tem denarjem bo Instituto Brasileiro do Café odkupoval se nekaj časa, toda ta podpora se bo sčasoma zmanjšala, tako da bodo pridelovalci morali opustiti pridobivanje povprečnih in slabih sort kave.

Quadrosov načrt je prizadel zlasti dve državi v Braziliji, in sicer Paraná in Espírito Santo, kjer je pridelek finejših vrst kave pičel. Obe državi skupaj pridelujeta okoli 18 milijonov vrečk kave na leto, toda le 1 milijon vrečk je boljših vrst, torej takih, ki bi jih lahko izvažali po ceni od 420 do 1177 kruzajev za 10 kg.

RAZMAH TRGOVINE MED BRAZILIJO IN VZH. DRŽAVAMI
Poseben brazilski odposlanec Joao Dantas je zaključil svoje potovanje po vzhodnih državah v Vzh. Berlinu. Tu je izjavil časnikiarjem, da namerava Brazilija v naslednjih petih letih povečati svojo trgovino z vzhodnimi državami za eno tretjino; trgovska izmenjava s temi državami naj bi dosegla 1,6 — 1,8 milijarde dolarjev. Brazilija je obnovila diplomatske stike z Albanijo, Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo. Dantas je na svojem potovanju po vzhodnih državah zaključil 20 raznih dogovorov gospodarske ali kulturne narave. Z Albanijo, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Poljsko, Češko-slovaško in Jugoslavijo so bili sklenjeni petletni trgovski dogovori. Te države bodo Braziliji dovolile skupno 400 milijonov dolarjev kredita. Hkrati bodo Braziliji v vzhodnih predelih Sredozemskega morja, Črnega morja in Vzhodnega morja dovoljene proste cone. Pogajanja z Vzhodno Nemčijo se še niso za ključila. Brazilija želi prostico ceno v pristančišču Rostock. Obseg trgovine med Brazilijo in Vzhodno Nemčijo, naj bi v petih letih dosegel 400 milijonov dolarjev. Brazilija je doslej izvažala v Vzhodno Nemčijo v glavnem samo tobak in kavo, v bodoče pa naj bi se izvoz razširil na 30 vrst blaga. V zameno bi Nemci dobavili opremo za cementno tovarno, avtomobilsko električno, predilnico, razne stroje, traktorje ter kemične in druge proizvode. Trgovinski sporazum naj bi zaključilo posebno nemško odposlanstvo v Braziliji. Vzhodnonemška vlada je izrazila željo, da bi Brazilija priznala Vzhodno Nemčijo.

V SOVJETSKI ZVEZI VSAK DRUGI INDUSTRIJSKI DELAVEC ZENSKA
V Sovjetski zvezi srčamo žensko že v vsakem poklicu. Leta 1958 je bilo 52 odst. vseh zaposlenih ženskega spola. V industriji je 45% žensk. Skoraj vsako drugo mesto je torej zasedla na tem področju ženska. V gradbeni dejavnosti je 30% žensk, v kmetijstvu 57%, v industriji pa so ženske zasedle 43% vseh mest strojnikov. V Sovjetski zvezi je tudi mnogo zdravnic, in sicer kar 75% vseh zdravnikov. V osnovni šoli od I. do IV. razreda pripada 87% mesečnih učnih moči ženskem spolu; od VIII. do X. razreda pa 68%. Med vseučiliškimi profesorji je samo 7% žensk.

SPANJA ZNIZALA OBRESTNO MERO. Španska narodna banka je 8. junija znižala obrestno mero od 5% na 5%. Voditelj zavraža so ob tej priliki podarili, da znižanje velja samo za diskont in za trgovske operacije, medtem ko ostane obrestna mera za finančne operacije neizpremenjena. Za posojila proti jamstvu v delnicah bo odslej veljala obrestna mera v višini 5,25% (prej 5,75%), za posojila proti osebnemu jamstvu pa 6% (prej 6,5%).

Ali bo dovolj ena milijarda dolarjev?

Prav v času, ko je v Brazilijo nedavno prispel Kennedyjev odposlanec Adlai Stevenson, se je pričelo v severozahodnih predelih najobsežnejše južnoameriške države med študenti in kmeti močno gibanje, s katerim so hoteli Brazilci dati skuša svojemu nezadovoljstvu zaradi gospodarskih in socialnih razmer. Stevenson se je odpravil na pot po Južni Ameriki z namenom, da bi po glavnih mestih potapljal, kakšno je razpoloženo med temi državami nasproti Združenim ameriškim državam in njihovi zunanji politiki.

Washington si prizadeva, da bi pridobil za svojo politiko Brazilijo ter jo ohranil tudi v bodoče na svoji strani. Zato se je pokazala Amerika nasproti finančnim željam brazilske vlade zelo radodarna. Brazilija bo iz Sev. Amerike prejela velika posojila, da bi tako rešila svoje finance. Praviyo sicer, da bi brez teh velikih posojil neizbežno zašla v finančno propast. Denarna pomoč bo skupno dosegla nič manj kakor

Tudi Avstrija ima svoje težave

Južni Tirol v ospredju - Avstrija med EST in EFTA

Dunaj, 12. junija 1961
Odkar je nova avstrijska republika s »državnim pogodbo« pred šestimi leti spet pridobila svojo mednarodno pravno vrhovnost, menda ni še bilo nobenega obdobja, v katerem bi se politično življenje v avstrijski metropoli bavilo s tako trnjevitimi problemi, kakršni so značilni za sedanjost. Prejšnji zvezni kancler Raab je po 8 letih uspešnega vodstva državnih poslov pred dvema mesecema odstopil in sledil mu je načelnik ljudske stranke Alfons Gorbach. Ta je prevzel od svojega prednika dobro urejeno in dozdnevno mirno zapuščino. Obseg avstrijske zunanje trgovine se je v teh zadnjih osmih letih povečal na več kot dvakrat, devizne in zlate rezerve so se dvignile od 7 na skoraj 18 milijard šilingov, vrednost socialnega produkta se je povečala in turistični promet, izredno važen vir dohodkov v plačilni bilanci, se je počel vrstiti. Tudi je Avstrija v tem času skoraj stalno bila deležna simpatij pri predstavnikih obeh nasprotujočih si blokov na tej in na drugi strani »železne zaves« in šele proti koncu je vprašanje južnotirolske avtonomije pričelo povzročati na strani zapadnih veselij nekoliko nerazpoloženja, toda zdlo se je, da hudi težav za novo koalicijsko vlado v doglednem času ne bo in da bo dvo-

vrtni voz zvezne uprave brez posebnih ovir in brez nerodnega skripanja vozil naprej po izglajenih poteh sporazumevanj in kompromisov.

AVSTRIJSKA JAVNOST ZAVRACA KOMPROMIS O JUŽ. TIROLU

Težave so se pa vendarle pojavile. Trenutno je brez dvoma najbolj trnjev problem v zunanji politiki vprašanje južnotirolske avtonomije, vprašanje, ki je zanimivo in poučno tudi za slovenski manjšini v Juljski krajini in na Koroskem. Odgovor na to zahtev ne bodo pretiravali, posebno ko je na italijanski strani po večrajših izjavah zunanje ministra Segnija izrazilo vidna dobra volja, da se zahtev južnotirolskih Nemcev upošteva in da se ustvarijo boljši pogoji prijateljskega sožitja med obema narodoma; toda javno mnenje v Avstriji zelo nasprotuje kompromisu, posebno odkar je zaradi strogih ukrepov italijanskih oblasti proti njih tradicionalnim južnotirolskim oblačil in zaradi aretacij vidnih zagovornikov avtonomije, zlasti tudi dr. Stadlmayerjeve, ki je bila izpuščena šele po šestih tednih preiškovalnega zapora, nerazpoloženi na avstrijski strani zelo naraslo in so tudi na obeh straneh nerazodni elementi pričeli uporabljati teroristične metode atenta-

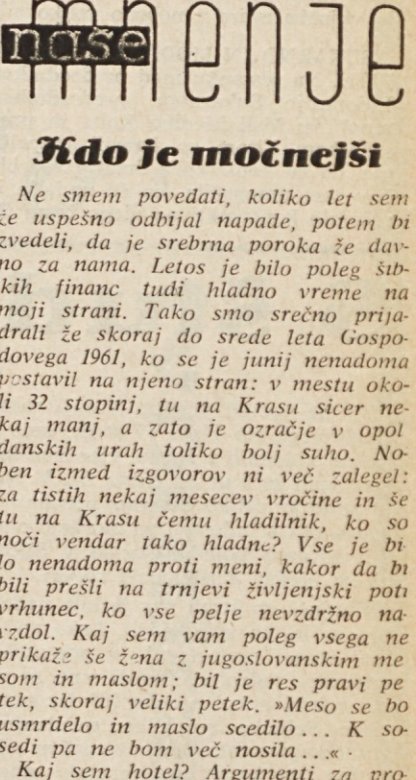
tov na spomenike, napisne in občerkoristne naprave. Italijansko utemeljite zavrnjena avtonomije v zahtevnem obsegu, češ da bi taka avtonomija nasprotovala italijanski ustavi, pobljajo v avstrijskih političnih krogih z razlogom, da je dogovor De Gasperi - Gruber bil sklenjen že leta 1946, v času torej, ko Italija sedanje ustave še ni imela; zaradi tega bi omejenimi dogovori mednarodno pravno moral imeti prednost pred določili italijanske ustave, ki bi mu nasprotovala. Vsekar je položaj za zvezno vlado v vprašanju južnotirolske avtonomije precej kočljiv, kajti nacionalistični krogi posebno na Tirolskem, a tudi na Koroskem in na Stajerskem, zahtevajo nepopolnost pri pogajanjih, ki naj bi se še v tem mesecu obnovila v Zürichu. Zunanji minister dr. Kreisky bo le težko odinril skrajneže od teh pogajanj, kakor je to storil pri pogajanjih v Celovcu. Skrajneži bi pa hoteli uveljaviti na južni strani Brennerja pravico samoodločbe, ki je mirovna pogodba leta 1919 v nasprotju z Wilsonovimi načeli ni priznala.

VRH VSEGA SE OTTO HABSBURSKI

Drugo vprašanje, ki bo zvezni vladi povzročalo skrbi in nevšečnosti, je povezano z izjavo lojalnosti, ki jo je dr. Otto Habsburg, sin zadnjega av-

strijskega cesarja Karla, po svojem pravnem zastopniku dal predložiti v zadnjih dneih. Ta izjava lojalnosti je bila podana z namenom, da bi avstrijska zvezna vlada s soglasnjem parlamenta dovolila sinu zadnjega habsburškega vladarja, da se iz svoje časnege bivališča na Bavorskem kot lojalen avstrijski državljan, ki spoštuje avstrijsko ustavo, preseli na avstrijsko ozemlje, kjer bi seveda utegnil uveljavljati svoje pravice do bivšega premoženja Habsburzanov. Ta problem je brez dvoma zelo trnjev, kajti kakor je število pristašev monarhične miselnosti še precej znatno, tako je nasprotovanje zlasti v vrstah socialistične stranke odločno in nepopravljivo, ker se vsako podpirajo Otonove vrnitve razlaga kot delo reakcije in monarhističnih teženj. V krogih ljudske stranke pa so mnenja, da je treba vprašanje presojati izključno s pravnih vidikov.

AVSTRIJSKA NEUTRALNOST, EST IN EFTA
Tretje težavno vprašanje avstrijske politike je povezano s problemi gospodarskega združenja zahodnih evropskih držav in z nasprotitvi, ki so nastala iz dejstva, da se šestorica držav Evropske gospodarske skupnosti in sedmorica Evropskega področja svobodne trgovinske izmenjave (EFTA) razvijata vsaka v svoji smeri. Koristi gospodarskega razvoja bi medtem zahtevale zblizevanje in tako sporazumno ureditev, da bi carinske pregrade in uvozne omejitve med vse-

PO SVETU

KRI NA JUZNEM TIROLSKEM. Po zadnjih atentatih na električne napeljevalne in druge gospodarske važne naprave, ki jih je bilo okoli 50, je vlada objavila stroge določbe za obrambo javnega reda. Tako se domačinom ne smejo približati važnim napravam v pomočnih urah. Na južno Tirolsko je prišel tudi sam notranji minister Scelba, ki je prebivalstvo posvaril. Ozračje je zelo napeto, o čemer pričata dva dogodki, ki sta zahtevala dve človeški žrtvi. Vojska straža je streljala na nekoga mladega domačina, po poklicu žagarja, ko je stopil na vzpenjačo, da bi se peljal domov v gore. To se je zgodilo v bližini neke elektrarne. Drugi Nemec je bil ubit nekakih sto korakov od vile, v kateri so nastanjene podoficirji. S prijateljem sta sledila dvema podoficirjema, ki sta odšla iz neke gostilne v spremstvu dveh domačih deklet. Očitno je fante vodila pri tem ljubosumnost. Približala sta se vili, kamor pa omenjenih podoficirjev ni bilo. Ko sta se že oddaljevala od vile, je straža pričela streljati ter je enega ubila. V Innsbrucku so zaradi tega dogodka razobesili žalne zastave. Na izredni skupščini Južnotirolske ljudske stranke je prodrl predlog predsednika Magnaga, ki zahteva priznanje avtonomije Južni Tirolski, to je boecinski pokrajini. Italija in Avstrija naj se dogovorita v tem smislu na sestanku v Zurichu. Ako ne pride do sporazuma, naj Avstrija vso zadevo zopet predloži Organizaciji združenih narodov. Druga resolucija skrajneževe, ki zahteva priznanje samoodločbe, ni podrla. Skodo, ki so jo povzročili razni atentati, cenijo na eno milijardo 300 milijonov, torej ne na tri milijarde, kakor je bilo javljeno prvotno.

IZID VOLITEV NA SARDINIJI. Zunanji minister Segni, ki je doma na Sardiniji, je zadovoljen iz izidom državnih volitev na Sardiniji; Sardinija namreč uživa deželno avtonomijo. Ako primerjamo izid upravnih volitev leta 1960 s sedanjimi je krščanska demokracija precej napredovala. Zanj je bilo oddanih zdaj 320.759 glasov (46,3%) pri upravnih volitvah 285.791 (42,8%), pri parlamentarnih volitvah 1958 pa 337.492 (47%), komunistična stranka pri deželnih volitvah 1961 131.582 (19%), leta 1960 138.298 (20,7%), pri političnih volitvah 1958 141.839 (19,7%), socialistična stranka 1961 66.624 (9,7%), 1960 74.215 (11,1%), 1958 88.492 (12,3%), socialno demokratska stranka 1961 21.743 (3,1%), 1960 24.726 (3,7%) 1958 14.616 (2,0%), liberalci 1961 22.984 (3,3%), 1960 21.010 (3,2%), 1958 19.551 (2,7%); neofašisti 1961 42.131 (6,1%), 1960 43.537 (6,5%), 1958 33.744 (4,7%); obe monarhistični skupini 1961 33.921 (4,9%), 1960 34.416 (5,1%) in leta 1958 46.542 (6,4%). Sardinici (Partito sardo d'azione) 1961 50.013 (7,2%), 1960 46.130 (6,9%) 1958 31.483 (4,3%).

NAČELA DRŽAV IZVEN BLOKOV. Zahodnoevropski tisk proučuje nove komentarje o napovedani konferenci držav izven blokov, ki bo 1. septembra v Beogradu. Spored konference so pripravili na pripravljavcem sestanku v Kairu, kateremu je predsedoval tudi jugoslovanski zunanji minister Koča Popović. Vodilna načela držav izven obeh blokov so naslednja: 1. nadaljevale bodo svojo doseženo neodvisno politiko na osnovi miroljubne koeksistence (sožitja); 2. države izven blokov ne bodo pristopile ne k NATO, ne k Varšavskemu paktu, ne SEATO in niti ne CENTO; 3. podpre bodo težnjo za osvoboditvijo in neodvisnost držav pod tujo oblastjo; 4. nobena izmed držav izven blokov ne bo sklenila vojaške zveze z nobeno veliko silo.

SUKARNO IN MODIBO KEITA PRI TITU. Na sestanku med predsednikom Indonezije Sukarnom, predsednikom republike Mali Modibo Keita in predsednikom Titom so izrazili prepričanje, da bo konferenca držav izven blokov tem omogočila, da se nadalje izvršujejo konstruktivno vlogo izven Or-

ganizacije združenih narodov, pa tudi v sami organizaciji. Predsedniki so pozdravili popušcanje napetosti na svetu, in še posebno sestanki med Kennedyjem in Hruščevom na Dunaju. Izrazili so solidarost z alžirskim narodom in z vlado v Stanleyvillu v Kongu.

ZRACNA ZVEZA NEW YORK — MOSKVA. Že lani meseca junija bi se morala začeti pogajanja za uvedbo direktne zračne zveze New York — Moskva; toda zaradi znanega incidenta z ameriškim letalom U-2 so se odnosi med obema državama tako pokvarili, da je bila pogajanja odložena. Te dni je podpredsednik sovjetske potvalne agencije «Inturist» S. S. Nikitin, ki se muči v New Yorku izjavil, da se bodo v kratkem začela pogajanja za to novo zračno zvezo. Z ameriške strani bo zvezo združevala družba Pan American Air Ways, s sovjetske strani Aeroflot. Nikitin si je ogledal ameriške hotele in organizacijo turizma v Ameriki.

ALI JE RES ŠPIJON? Združene ameriške države so od češkoslovske vlade zahtevale, naj opokliče češkoslovskega svetnika Miroslava Nacvalca, ki je v službi kot diplomat pri Organizaciji združenih narodov, češ da je špijon. Češkoslovska diplomacija trdi, da je zadeva drugačna; ameriški agenti so Nacvalca skušali prepovoriti, da bi pričel vohuniti za Ameriko. Čehi grozijo, da bodo zadevo spravili pred arbitražno sodišče. Po sporazumu med ZDA in Organizacijo združenih narodov se v takšnih primerih sestavi razsodišče, sestavljeno iz treh članov; enega imenuje generalni tajnik OZN, drugega ameriško zunanje ministrstvo, tretjega pa izbere ta dva. Ako se ne sporazumejo glede tretje osebe, jo imenuje mednarodno sodišče v Haagu.

OBSDOBA KATOLIKSKIH DUHOVNIKOV NA MADŽARSKEM. Sodišče v Budimpešti je obsodilo dvanajst katolčanov, med katerimi je osem duhovnikov, zaradi protidržavne propagande na kazen od dveh in pol do dvanajstih let. Med obtoženci je pet navadnih duhovnikov, trije pa so redovniki. Obtoženci so bili, da so organizirali »elitno četo katoliške mladine«, ki naj bi prevzela vodilna mesta v državi, ko bi padla sedanja vladavina ter bi se ustanovila »krščanska republika«. V razsodbi je rečeno, da so obtoženci računali na notranje izpremembe, ki bi jih povzročila vojna. Obtoženci so dejanje priznali razen Odoena Lenarda, ki je obtožbo zanikal.

KOROSKI SLOVENEK SE JE PRITOŽIL V STRASBOURG. Neki koroski Slovenec se je pritožil komisiji za človečanske pravice pri Evropskem svetu v Strasbourg. Ta je povabila avstrijsko vlado, naj do 15. julija 1961 pismeno zavzame svoje gledišče. Pritožba pravi, da je okrajno sodišče v Rožu in za njim deželno sodišče v Celovcu odbilo zahtevo koroskega Slovenca, da bi se zadeva obravnavala v slovenskem jeziku; to ravnanje je proti dogovoru o človečanskih pravicah, proti avstrijskemu statutu in proti mirovni pogodbi iz St. Germainu ter avstrijski pogodbi iz leta 1955.

PROTI RABI SLOVENSKEGA JEZIKA NA KOROSKEM. Nedavno je v Celovcu nekdo izdal knjižico in to pri založbi Carinthia, v kateri nastopa proti uvedbi slovenskega jezika v javne urade. Pisec trdi, da koroski Slovenci sploh ne govorijo prave slovenske čine. Če kdo zahteva priznanje slovenskega jezika, so to sami slovenski politikanti, ki dražijo ljudstvo. Prebivalstvo je skoraj nepismeno. Pisci, ki ni imel niti poguma, da bi nastopil javno s svojim imenom, ostro odgovarja Narodni svet koroskih Slovencev.

Mednarodna trgovina

60 MILIJARD ZA IZVOZ ČEVLJEV

V povojnem času je Italija postala eden izmed glavnih izvoznikov čevljev na svetu. Po Italiji je bilo že davno mnogo majhnih in srednjih obrtnikov, ki so se bavili z izdelovanjem čevljev. V zadnjih letih pa se je čevljarska obrt modernizirala in opremila s sodobnimi stroji. Računajo, da so lani v Italiji izdelali 80 milijonov čevljev, od tega je bilo izvoženih približno 28 milijonov parov v vrednosti 60 milijard lir. Leta 1958 so v Italiji napravili 70 milijonov parov, katerih vrednost je znašala 150 milijard lir. Napredek je torej znašal 16%. Takrat so prodali doma 58 milijonov parov, izvozili pa so jih 10,67 milijona parov ter prodali turistom 2 milijona parov. V letu 1953 je proizvodnja čevljev v Italiji dosegla 89% proizvodnje v letu 1938, toda leta 1960 je že v prvih treh tromesečjih preseglja predvojni proizvodnjo. Italijani so izkupili v prvih osmih mesecih lanskega leta povprečno 2027-2076 lir za vsak izvozen par. Okoli 39% italijanskega izvoza čevljev gre v države Evropske gospodarske skupnosti, predvsem v Zah. Nemčiji, ki je v prvih osmih mesecih lanskega leta odkupila 5,55 milijona parov. Skoraj vsaki sedmi Nemec nosi danes italijanske čevlje. V države EFTA gre 31% italijanskega izvoza čevljev, in sicer v prvi vrsti na Angleško (2,95 milijona parov), na Švedsko (1,76 mil. parov) in v Švicco (1,28 mil. parov). Ostalih 30% gre vsem svetu, deloma tudi v afriške države, v glavnem pa v Združene ameriške države, in sicer 4,41 mil. parov (22%). Temu izvozu je treba dodati še 2-3 milijona parov, ki jih kupijo tuje osebe.

Italija uvaža le malo čevljev iz tujine. V prvih 8 mesecih lanskega leta je uvozila 66.400 parov čevljev za 115 milijonov lir. Toliko večji je uvoz usnja, strojev in raznih priključil, ki jih potrebuje italijanska čevljarska industrija.

UGODNO LETO ZA ITALIJANSKO TEKSTILNO INDUSTRIJO

Lansko leto je bilo ugodno tudi za razvoj italijanske tekstilne industrije in izvoz italijanskih tkanin. Italijanske tovarne raznih tkanin so svojo proizvodnjo v primeri z letom 1959 lani povečale za 10,5%.

Proizvodnja svile je dosegla 112,9 v letu 1958 (leta 1953 = 100), 122,7 leta 1959 in 136,4 v letu 1960. Indeks proizvodnje bombažnih tkanin: 105,4 leta 1958, 112,2 leta 1959 in 126,6 v letu 1960. Proizvodnja volne v istem vrstnem redu: 98,4, 112,2 in 112,4.

Zvpon je zaznamovala tudi proizvodnja sintetičnih vlaken (polipropilene, polivinil, poliamide, polieril in poliester, poleg rajona). Izredno se je dvignila proizvodnja celuloznih vlaken; njen indeks je bil 182,5 leta 1956 in 238,2 leta 1959, medtem ko je dvig v lanskem letu znašal 21,2% v primeri z letom 1959 (indeks = 100).

Industrijska proizvodnja svilnenih mešanik tkanin je lani znašala 2.600.000 funtov (približno 1200 stotov). Leta 1959 je Italija uvozila 2.242,8 mil. ton svile in leta 1960 3.498,8 mil. ton. Vrednost uvožene svile je znašala 12.846.516 dolarjev leta 1959 in 20 milijonov dolarjev lani. Izvoz svilnenih tkanin je dosegel 1.735.330 ton leta 1959 in 2.103.700 ton leta 1960. Vrednost tega izvoza je znašala 24 milijonov dolarjev leta 1959 in 31 milijonov lani.

V proizvodnji volnenih tkanin je danes zaposlenih v Italiji 110.000 ljudi. Lani je Italija izvozila 50.936.300 ton (leto prej 44.038.000) ter za prejšnja 150.451.000 dolarjev. Uvoz volne je bil lani mnogo višji kakor prejšnje leto ter je znašal 21.022.400 ton (19.994.700 ton).

Izvoz bombažnih tkanin je lani znašal 37.670.200 ton ter je bil vreden 63 milijonov 370.967 dolarjev. Leta 1959 je ta izvoz bombažnih tkanin dosegel 34 milijonov 485.700 ton, a njegova vrednost je znašala 50 milijonov dolarjev.

MEDNARODNI SEJEM GRADBENISTVA — PRVI SEJEM TE VRSTE V LJUBLJANI

Novost Gospodarskega razstavišča v Ljubljani bo letos mednarodni sejem gradbeništva v času od 30. septembra do 8. oktobra.

Po zadnji svetovni vojni, ki je uničila toliko stavb vsake vrste in med katero je gradbenja dejavnost docela počivala, je nastalo povsod veliko pomankanje človeških bivališč. Temu pomankanju stanovanskih hiš je bilo treba najprej odproči in Jugoslavija je storila zlasti v zadnjih letih in tem pogledu zelo veliko. Poleg tega pa ima seveda še vsaka država tudi druge zahteve. V Jugoslaviji je bilo potrebno dvigniti državo iz industrijske zaostalosti na višjo stopnjo industrializacije in za to so bili potrebni novi industrijski objekti, nove ceste, ki naj povežejo posamezne republike med seboj, nove železniške proge, mostovi in predori itd. V tem pogledu je Jugoslavija v 16 letih po vojni izvršila veliko delo in tuji, ki potujejo po Jugoslaviji, se čudijo velikemu razmahu na vseh teh področjih. Vse to delo pa je bilo izvršeno večinoma samo z delovno silo brez zadostne mehanizacije, saj je bila ta v državi še nezadostno razvita. V zadnjih letih se je pa tudi to spreminjalo. Nujna potreba je zahtevala, da se zaradi nacionalnega gradbeniškega dela nadomesti delovna sila s čim večjo mehanizacijo, da se opremi gradbeništvo z novimi stroji za izdelavo raznega gradbenega materiala i. dr.

Vse te praktične novosti nazorno pokazati strokovnjakom in ostalemu občinstvu je namen mednarodne razstave gradbeništva in tako še bolj pospešiti gradbeno dejavnost in jo dvigniti kakovostno. Naj povemo, da je napovedana razstava vzbudila v vseh zainteresiranih krogih takoj velik odmev in najavljeno je že toliko razstavljajcev, da je že sedaj vse razstavni prostor zaseden. Svoje sodelovanje na tem sejm-u so prijavile tvrdke iz Italije, Zah. in Vzh. Nemčije, Madžarske, Danske, Poljske in Avstrije. Pričakujejo pa še prijave iz Francije, Anglije in ZDA. Glede na tako veliko udeležbo je uprava Gospodarskega razstavišča sklenila povečati razstavni prostor in do otvoritve razstave dograditi novo razstavno dvorano. Razstava bo vsebovala naprave in opremo za industrijo gradbenega materiala, gradbene elemente in stroje, orodja in opremo za gradbeno operativno, industrijo stekla in keramike, kemično industrijo, lesno industrijo, projektiranje i. dr. Priridili bodo tudi strokovna posvetovanja in predavanja. Na podlagi teh podatkov lahko sklepamo, da bo razstava dosegla v vsakem pogledu svoj smoter.

—om—
KENJII GROZI HUDA LAKOTA. V času, ko bi moralo najbolj deževati, se je pojavila v Keniji huda suša. Bivši minister za kmetijstvo Mc Kenzie je izjavil, da bo to eno izmed najhujših let; Keniji grozi najhujša lakota. V zadnjih mesecih je že poginilo 180.000 glav živine, drugih 500.000 bo verjetno poginilo še to leto.

Tudi Avstrija ima svoje težave

(Nadaljevanje s 1. strani)

mi prizadetimi državami polagoma izgine. Za večino gospodarskih krogov v avstrijski republiki je EFTA nezadostna zaščita proti gospodarskemu osamljenju in posebno za izvozniki uniji Evropske gospodarske skupnosti mnogo bolj vabljiv. Toda z vprašanjem pristopa k tej skupnosti je povezano vprašanje politične nevtiralnosti, ki jo avstrijska zvezna republika mora spoštovati. Čeprav namreč si javno mnenje ne razlaga nevtiralnosti v tem smislu, da bi jo pristop k Skupnemu trgu kršil, in čeprav bi tudi Evropska gospodarska skupnost bila pripravljena sprejeti avstrijsko republiko kot le pridružen članico brez političnih obveznosti, vendar ni izključeno, da bi se s strani vzhodnega bloka pristop morda razlagal kot kršitev nevtiralnosti; ni torej v avstrijskem interesu, da bi se odnosi do Moskve poslabšali. Sovjetski zvezi je očitno mnogo na tem, da ostane avstrijska zunanja politika, kolikor prihajajo v poštev napetosti med zahodno in vzhodno, zares nevtiralna in to je razvidno tudi iz zamisli, ki jo je Hruščev izrekel o priključitvi svojega sestanka na Dunaju s predsednikom Kennedyjem, da bi se sedež Organizacije združenih narodov iz New Yorka moral prenesti na Dunaj.

IN VENDAR SE AVSTRIJCI RAZBURJAJO

Navzlic vsem tem trnjevim problemom poteka življenje v avstrijski metropoli mirno in uravnovešeno, čeprav se pojavljajo tudi v javnosti znaki notranjih težav, kakor n. pr. manifestacije in stavke dijaštva in profesorjev kot protest proti nezadostnim dotacijam prosvetnih ustanov in zveznem proračunu. Toda Dunajčani se zaradi tega ne razburjajo, potekajo v miru, v znamenju uspešnega pospeševanja kulture in turizma.

Dr. O.

»GOSPODARSTVO«

izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 20 — NAROCNINA: letna 850 lir, polletna 450 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo letno 700 din, polletna 350 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADZ, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/I, tek. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 50 lir. — Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. — Založnik: Založba »Gospodarstva«. — Tiskarna »Graphis« v Trstu.

Organizacija

VITTADELLO

Najbolje opremljena
tvrdka v Italiji za prodajo
konfekcije

Vas vabi, da obiščete
njeno obnovljeno trgovino
v TRSTU

ULICA DANTE, 12

Organizacija

VITTADELLO

S tem kuponom
dobite
10% popusta

VITTADELLO

Konfekcija za moške, ženske
in otroke

Najboljše znamke

Najugodnejše cene

60 podružnic

„VISTA“

TRST, Ul. Carducci 15, tel. 39-466
Bogata izbira nočnih, daljnogledov, sestil, računal in potrebnih za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

Lestenci, svetilke,

popolne opreme za kopalnico

... po cenah, ki se ne dajo primerjati!

Brandolin

Via S. Maurizlo, 2

Splošna plovba Piran

Telefon 51-70

Telex 03523 03522

Vam nudi svoje usluge na ekspresni potniško tovorni liniji za Združene države Severne Amerike

Potovanje traja iz Trsta samo 15 dni

Na liniji sodelujemo z Jugolinijo iz Reke

Poslužujte se naših uslug na redni službi okrog sveta z rednimi odhodi enkrat mesečno in v prevozih dolge in obalne plovbe

SPOMINI IZ GRŠKE ZGODOVINE

Voznja ob epirski in akarnanski obali je minula ponoči, tako da nismo videli niti Preveze (tamkaj je Oktavijan premagal Antonija in Kleopatru pri Actiumu) ne otoka Levkasa, kjer se je pesnica Sapho v obupu vrgla z neke skale v morje niti same Itake, katero je podobno kot nekatere druge ionske otoke pred nekaj leti unčil strahovit potres, a so jih medtem že obnovili. Po zemljevidih smo pač ugotovili, da je bila Itaka zelo majhna kraljevina, kakor pač tedaj stotine drugih majhnih grških držav, ki so zavzemale le posamezna mesta ali otoke, med seboj pa so si bile pogosto v laših. Na drugi strani pa so kazali stari Grki že velike trgovske in kolonizacijske sposobnosti, saj so ustanovili svoje naselbine skoro po vsem Sredozemlju — v Jadranskem morju od Epidaura (Cavtata), Korčule, Hvara do Zadra, v južni Italiji in južni Franciji tja do Marsella, v Crnem morju, za Aleksandra Makedonskega in njegovih naslednikov pa po vsem Blžnjem vzhodu, kjer je grška-helenistična kultura cvetela tudi še po zgubi državne samostojnosti v okviru Rimskega cesarstva.

dr. V. M.

(Nadaljevanje sledi)

Jadran

IMPORT - EXPORT - SEŽANA

IZVOZ IN UVOZ VSEH ARTIKLOV PO GORIŠKEM IN TRŽAŠKEM SPORAZUMU

sežana, telef. 4, 62, 66

telex 03141

z obratom LIPIGA, kjer deluje pitališče goveje živine za izvoz in kobilarna z jahalno žolo

INTEREUROPA

mednarodna spedičija in transport

Glavna direkcija Koper

tel. 141; 184 telex 03-176

Brzjav: Intereuropa

Koper,

Tek. rač. 600-31 — 1-34

Jugobanka Ljubljana

s svojimi poslovalnicami v Beogradu, Zagrebu, na Reki, v Ljubljani, Mariboru, Sarajevu, Sežani, na Jesenicah, v Prevaljah, Kozini, Subotici, Zrenjaninu, Novem Sadu, Novi Gorici, Podgorju in Nišu.

Se vam priporoča in zagotavlja hitre in cenene spedičijske in transportne usluge. — Prevezema vse spedičerske posle v zvezi z mednarodnimi velesejmi!

JUGOSLAVIJA JUGOLINIJA

Održava osam linija i to:

- Sjeverna Evropa (tjedno)
- Sjedinjene Države Amerike (desetodnevno)
- Južna Amerika (mesečno)
- Levant (tjedno)
- Iran, Irak (svaki mjesec i pol)
- Indija, Pakistan, Burma (mesečno)
- Daleki Istok, Japan (mesečno)
- Daleki Istok, Sjeverna Kina (dvojmesečno)

Na svim prugama plove 40 brzih i modernih brodova, koji imaju 280.000 tona nosivosti, rashladni prostor, tankove za biljna ulja i 520 putničkih mjesta.

Prevozite robu prugama "JUGOLINIJE"

Kmetje, vrtnarji!

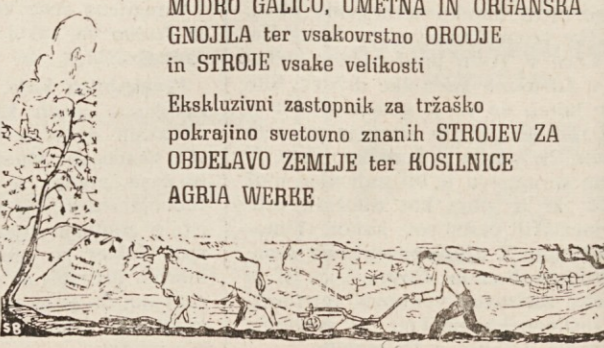
za vsako Vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko

FURLANI EDVARD

TRST, VIA MILANO 10 - TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah inovatorsna SEMENA najboljših inozemskih kmetov in semen lastnega pridela ter razne SADIJE, ŽVEPLO, MODRO GALICO, UMETNA IN ORGANSKA GNOJILA ter vsakovrstno ORODJE in STROJE vsake velikosti

Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino svetovno znanih STROJEV ZA OBDELAVO ZEMLJE ter ROSILNICE AGRIA WERKE

Fanfani svečano odprl XIII. mednarodni tržaški veleesejem

VEDNO VEČJE ZANIMANJE ZUNANJEGA SVETA

Kakor je bilo napovedano, je v sredo predpoldne predsednik vlade A. Fanfani odprl XIII. tržaški mednarodni vzorčni veleesejem. V okviru veleesejma...

ma, da bo italijanski narod ustregel tudi željam Trsta in pripomogel k njegovemu napredku. Fanfani je dejal, da je prišel v Trst z istim občutkom kakor leta 1954 ali spomladi in jeseni 1957. In če tem besedam ne doda drugih, ne stori tega, da ne bi kdo mislil, da se je po Italiji samo obljube. Prišel je zato, da si ogleda stvarnost in da temu primerno ukrepa v mejah možnosti. Danes bomo prisostvovali otvoritvi nekaterih naprav (pri tem je mislil na obnovo tržaške postaje)...

v svojem govoru. Vsekakor je treba poudariti, da so v tržaških gospodarskih pačah na tudi v političnih krogih prikazovali od njega bolj konkretno izjavo; saj sta obo predstavnika Trsta, inž. Sospiso in dr. Franzil letos bolj jasno in konkretno izrazila želje Trsta. Inž. Sospiso je jasno povedal, da zahteva poseben položaj Trsta posebne »gospodarsko-zakonodajne« ukrepe, in dr. Franzil je dejal, sicer nekoliko v rokavicah, da se jadranska pristanišča čutiljo prizadeta zaradi Genove. Predsednik Fanfani je nato odgovoril, da ni mogoče priložiti Trsta za »pasivni predel« (zona depressa), za katerega bi se dali opravičiti izjemni ukrepi. Predsednik vlade se očitno ni hotel vedeti za prosep tržaškega gospodarstva.

OGLED VELESEJMA

Predsednik vlade si je nato v spremstvu generalnega komisarja dr. Palamara in škofa Santina ogledal veleesejmske paviljone, ki jih je razkazal glavni tajnik sejmske uprave dr. Chiaruttini. Zanimala ga je tudi razstava Fimmare, kakor tudi razstave posameznih držav: Avstrije, Jugoslavije in drugih. Pri vzhodu v jugoslovanski paviljon ga je pozdravil tržaški generalni konzul dr. Ziga Vodusek.

PREDSEDI NI DAL KONKRETNIH OBLJUB. Predsednik Fanfani je sam naglasil, da se ne more spuščati v podrobnosti

Jugoslavija tudi letos močno zastopana

Jugoslovska razstava v »Palaci narodov« (v priložici) napravljana na obiskovalca zelo ugoden vtis. Uredilo jo je ljubljansko podjetje »Exportprojekte«, ki ga vodi g. Arigler. Kakor v zadnjih letih, se Jugoslavija tudi letos omejuje v prvi vrsti na izvorne proizvode. Zato bo obiskovalce opazil vzorec tipičnega jugoslovskega izvoznega blaga. Tudi letos se obiskovalci zanimajo zlasti za jugoslovske usnjarske izdelke, elektroizdelke; pozornost vzbujajo tudi izdelki jugoslovske elektroindustrije, s katerimi se Jugoslavija vedno bolj uveljavlja tudi v tujini. Zastopani so seveda tudi prehranjevalni izvorni proizvodi, zlasti konservirani izdelki, s katerimi Jugoslavija čedalje bolj prodira na svetovni trg.

STEVLINO JUGOSLOVANSKO ODDPOLANSTVO

Poleg namestnika predsednika odbora komiteja za zunanjo trgovino N. Sushnjara je prišlo v Trst močno jugoslovskega oddpolanstva, predvsem iz Ljubljane in Zagreba. Sejmsko udeležbo namreč organizira Trgovinska zbornica Slovenije in sodelovanju Trgovinske zbornice Hrvaške pod okriljem Zvezne zunanje trgovinske zbornice; to je za zastop Drago Flis, glavni tajnik zbornice. Med gosti iz Ljubljane naj omenimo naslednje: dr. Marjan Dermatski, sekretar za blagovni promet, podsekretar inž. M. Vehovar ter pomočnika M. Pečar in B. Premelj, predsednik Trgovinske zbornice V. Valič, glavni tajnik dr. B. Novak, načelnik zunanje trgovinske oddelka L. Dolinske, svetnik Fr. Burger, predsednik Okrajne združne zveze Fr. Nebec; poleg teh pa še vrsta razvrateljev večjih podjetij, kakor »Lekas V. Perko, »Kemija-impex« Sr. Rihtar, »Toko« St. Rozman itd.

Potrebni so novi pogoji za izmenjavo

Kakor kaže že ta razstava, razpolaga Jugoslavija danes z večjo količino in večjim izborom industrijskih izdelkov, kakor pred leti. To je naglasil tudi namestnik predsednika komiteja za zunanjo trgovino N. Sushnjara v svoji izjavi časnikarjem, ki so se zbrali v jugoslovskem paviljonu ob »Jugoslovske dneve«. N. Sushnjara je naglasil, da dokazuje sodelovanje Jugoslavije na tržaškem veleesejmu, kako se jugoslovska gospodarstva zanima za razvoj trgovinske izmenjave med obema državama. Dosedajni razvoj trgovine je ugoden in je tudi pripomogel k izboljšanju sosedskih odnosov. Dane so možnosti še za nadaljnji razvoj na tem področju; toda če hočemo to doseči, je treba odstraniti zapreke, ki so na poti okrepitvi tej izmenjavi. Instrumenti, s katerimi so doslej urejali blagovno izmenjavo, so že zastareli ter jih je treba prilagoditi novejšemu razvoju obeh gospodarstev. Ti instrumenti, naj bi prispevali k razširjeni izmenjavi med obema državama. Upoštevati je treba, da se je Jugoslavija v zadnjih letih industrijsko razvila in postala pomemben industrijski činitelec, hkrati pa ne smemo pozabiti na razvoj njenega kmetijstva. Ta dejstva se morajo odražati tudi v strukturi medsebojne izmenjave. Zaradi razvoja medsebojnih gospodarskih odnosov se postavljajo nova vprašanja. Izvezu jugoslovskih industrijskih in kmečkih proizvodov ter pridelkov je treba bolj odpreti vrata. Po tej poti je mogoče zagotoviti tudi povečanje uvoza v Jugoslavijo. Rešitev je treba iskati v smeri ustvarjanja normalnih pogojev, ki jih Italija nudi svojim ostalim trgovskim partnerjem.

Kaj razstavljajo druge države

Iz kolektivne razstave jugoslovskih podjetij pridemo v dvorano, kjer razstavljajo svoje proizvode Brazilija in Kamerun.

Brazilija posveča največjo pažnjo kavi; saj je to eden najpomembnejših brazilskih proizvodov in izvoznih predmetov obnem. Poleg raznih vrst brazilске kave, se seznanimo še z vzorci kakava, sisala, čaja maté in lesa. V zadnjih letih posveča Brazilija posebno pozornost svojemu tropskemu lesu in sedaj pripravljata načrtno prodajo lesnega bogastva na evropskih tržiščih. Pred palačo narodov je Brazilija postavila svojo »točilnico« kave, kjer jo lahko obiskovalci veleesejma brezplačno srebojajo. Uradna razstava Brazilije je organiziral brazilski inštitut za kavo.

OBSTRANITEV OVIR V ITALIJSKO JUGOSLOVANSKI IZMENJAVI

V četrtek, 22. junija so se v dvorani tržaškega veleesejma sestali predstavniki tržaške delegacije Italijansko-jugoslovske trgovinske zbornice in Jugoslovske - italijanske trgovinske zbornice, da bi se posvetovali o razvoju trgovinske izmenjave med obema državama. Predsednik tržaške delegacije dr. Vatta je najprej naglasil, kako važno vlogo ima tržaški veleesejem za razvoj trgovine z Jugoslavijo; važna je tudi poslednja vloga Trsta. Tržaška delegacija si je vedno prizadevala, da se ustvari pogoji, ki bi pospešili razvoj trgovine med obema državama. V resnici je bil v tem pogledu dosežen tudi pomemben napredek, če pomislimo, da je Italija lani izvozila v Jugoslavijo za 65 milijard lir blaga. Toda v zadnjem času je o trgovinskih odnosih med obema državama nastopila kriza; upamo, da jo bo mogoče v kratkem premostiti v korist obeh držav. Predsednik beograjske zbornice inž. Knežević je naglasil, da so sestanki obeh zbornic vselej imeli namen, da se ustvari osnova za uspešen razvoj gospodarskih odnosov. Kljub vsem oviram smo vendar vselej našli rešitev, da so se te ovire odstranile. V Trst je prispela na sejem številna gospodarska delegacija, ki ustreza živahnim trgovskim stikom a ima hkrati tudi namen, da priporoča k reševanju številnih vprašanj. Začel je tržaškemu sejmju, da bi čimbolje uspel.

REPUBLIKA KAMERUN JE S SVOJO RAZSTAVO OPOROILA NA MNOGE ZNAČILNE PRIDELKE SVOJIH TROPSKIH PLANTAŽ. Kava, kakavova zrna, zemeljski lesniki, poper, riž, kakavovo maslo, palmovo in bombazevo olje spadajo v skupino najpomembnejših izvoznih artiklov Kameruna. Ta država pa je tudi izvoznik rudnin in kovin, kakor kositra, železove in titanove rude ter aluminija. Kot mnoge tropske države si tudi Kamerun prizadeva, da bi čimbolj izkoristil bogastvo svojih gozdov.

AVSTRIJA RAZSTAVLJA DRUGACE. Letos je Avstrija priredila svojo razstavo nekoliko drugače kot v prejšnjih letih. Dočim nam je nekaj pripravila panoramski pregled proizvodov, ki najbolj zanimajo tržaško tržišče, ne razstavlja letos obsežnega izbora vzorcev izvoznega blaga, temveč je prikazala sodobno avstrijsko stanovanje. Ob vstopu v razstavo se

GOVOR TRŽASKEGA ŽUPANA

Tudi tržaški župan dr. Franzil se je predsedniku vlade zahvalil, da se je udeležil otvoritve, čeprav ima toliko dela; njegova udeležba vpliva spodbudno na Tržačanom. Govornik je naglasil, da je pred. Fanfani vselej pokazal veliko zanimanje in razumevanje za tržaška vprašanja. Če je Trst lahko prebrodil težave, ki so se pojavile kot posledica političnih sprememb, se je treba zahvaliti njegovemu zapanju v bodočnosti in njegovim sposobnostim, toda tudi rinski ukrepi niso bili zaman. Prav razvoj in uspeh tržaškega veleesejma ne dokazuje samo, da hoče Trst izpolnjevati nalogo, ki mu jih postavlja zemljepisni in politični položaj, temveč tudi, da je zaslужil za upanje Rima. Naglasil je potrebo po ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Juljska krajina, ki naj bi ustvarila za Trst tudi nekakšno gospodarsko zaledje. Izrazil je željo, da bi postavil na dnevni red tudi vprašanje o razliki obdobjem med vzhodnim in zahodnim predelom Italije (pri tem je očitno mislil na prospek zahodnih italijanskih pristanišč, zlasti Genove), ko se bo gospodarska raven med severno in južno Italijo približala. Končno je govornik naglasil patriotična čustva Trsta.

PRIZNANA GOSTILNA

Fužlan Repentabor Telefon 21-360 Domača kuhinja in pristna vina - Cene ugodne

Govor predsednika Fanfanija Ministrski predsednik Fanfani je naglasil, da je treba videti v njegovi izjavi v Turinu ne samo zavezo vlade, temveč vsega italijanskega naroda. Zato je Trst, kdor bi si upal proglasiti mesto za pasiven predel Italije. Sicer ni splošno znane težave, ki jih je Trst moral prebroditi zaradi nedavnih dogodkov in nedavni preteklosti. Trst je bil dolgo cilj hrenolenca italijanskega naroda in za izpolnitve teh težej ni bilo treba žrtvovati tudi kri. Ni dvo-

LA GORIZIANA BORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

Obsežnejša mednarodna lesna razstava

Med prirreditve, ki so značilne za tržaški veleesejem in za katerih razvoj so dani stvarni pogoji v razvoju tržaške trgovine, sodi prav gotovo mednarodna lesna razstava, ki je letos IV. po vrsti. Obiskovalcem veleesejma bo takoj opazil, da je letošnja lesna razstava obsežnejša in raznoterejša. V resnici se je te razstave udeležilo več tujih držav kakor prejšnja leta. Naj omenimo predvsem Jugoslavijo, ki je tudi letos v veliki meri prispevala k uspehu te razstave, nadalje Avstrijo, Romunijo, Portugalsko in med afriškimi državami Madagaskar, Gabon in Kamerun.

Jugoslovska lesna razstava je urenilo zagrebško podjetje Exportprodo v zamislil arhitekta Stjepana Planica; predstavniki razstave je Ivo Vuletin. Svoje izdelke razstavljajo Slovenjales (Ljubljana), Lesnina (Ljubljana), Exportprodo (Zagreb), Jugodrovo (Beograd) in Sipad (Sarajevo), ki letos po daljšem predledu zopet nastopa na sejmju. Naj takoj omenimo, da bo 30. junija »mednarodni lesni sestanek«, ki se ga bo med jugoslovskimimi lesniki strokovnjaki udeležil tudi K. Kušar, glavni ravnatelj podjetja Slovenjales.

Med jugoslovske izdelke vzbujajo pozornost zlasti pohištvu, in sicer serijsko, izdelano za izvoz, pa tudi luksuzni izdelki so se letos uveljavili na jugoslovskih lesnih razstavah. Jugoslovska podjetja razstavljajo tri montazne »weekend hišice«. Obiskovalec opazi tudi plohe mehkega in trdega lesa, pa tudi polifinalne izdelke, kakor lesonitne in vezane plošče, a tudi smuči. Jugoslovska razstava zavzema v notranjosti 160 kv. m, k temu je treba dodati še galerijo 60 kv. m in 100 kv. m površine na prostem. Montazne hišice izvažajo Jugoslovani tudi v Italijo. Cena je različna in se suka med 300.000 do 900.000 lir.

Avstrija razstavlja načrtne montazne hišice, ki so bili nagradjeni na natečaju avstrijskih arhitektov, poleg tega tudi model montazne hiše in razne stavbene enote za leseno hiščo. Drugih lesnih izdelkov Avstrija ni razstavila. Romunija se je letos s svojim lesom prvič udeležila tržaškega veleesejma, in sicer nastopa izvožno podjetje »Export Lemne«. Romuni razstavljajo furnir, vezane plošče, dge za sode in razne enote pohištva. Portugalska razstavlja razne vzorce lesa zlasti tropičnega.

Znana lesna tvrdka Bino Barbi je organiziralna lesni razstavi republike Madagaskarja in Gabona. Gre seveda za eksotičen les.

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo prikazuje pomen lesa za italijansko gospodarstvo. Obiskovalec se lahko prepriča na podlagi podatkov za 1950 do 1960, kako naraščajo potrebe lesne industrije po lesu, na drugi strani domača proizvodnja niti zdalec ne krije potreb. Ustanova Ente Nazionale Carta e Cellulosa prepričuje obiskovalce, kako koristno je gojiti topole, ki nam dajejo izvrstno celulozo. Tržaško podjetje CILLE, ki je v Trstu postavil veliko žago, opozarja na koristnost uporabe eksotičnega lesa. Med podjetji, ki proizvajajo razne pripomočke za obdelavo lesa, kakor naravnata in smetlična lepila, naj omenimo Colorificio Italiano Max Meyer in Montecatini. Industrijsko podjetje OCILD iz Gorice razstavlja vezane plošče, karton za embalazo »Carbione« itd. Safra razstavlja izolirane plošče iz lesnih ostružkov »Populite«.

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo prikazuje pomen lesa za italijansko gospodarstvo. Obiskovalec se lahko prepriča na podlagi podatkov za 1950 do 1960, kako naraščajo potrebe lesne industrije po lesu, na drugi strani domača proizvodnja niti zdalec ne krije potreb. Ustanova Ente Nazionale Carta e Cellulosa prepričuje obiskovalce, kako koristno je gojiti topole, ki nam dajejo izvrstno celulozo. Tržaško podjetje CILLE, ki je v Trstu postavil veliko žago, opozarja na koristnost uporabe eksotičnega lesa. Med podjetji, ki proizvajajo razne pripomočke za obdelavo lesa, kakor naravnata in smetlična lepila, naj omenimo Colorificio Italiano Max Meyer in Montecatini. Industrijsko podjetje OCILD iz Gorice razstavlja vezane plošče, karton za embalazo »Carbione« itd. Safra razstavlja izolirane plošče iz lesnih ostružkov »Populite«.

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo prikazuje pomen lesa za italijansko gospodarstvo. Obiskovalec se lahko prepriča na podlagi podatkov za 1950 do 1960, kako naraščajo potrebe lesne industrije po lesu, na drugi strani domača proizvodnja niti zdalec ne krije potreb. Ustanova Ente Nazionale Carta e Cellulosa prepričuje obiskovalce, kako koristno je gojiti topole, ki nam dajejo izvrstno celulozo. Tržaško podjetje CILLE, ki je v Trstu postavil veliko žago, opozarja na koristnost uporabe eksotičnega lesa. Med podjetji, ki proizvajajo razne pripomočke za obdelavo lesa, kakor naravnata in smetlična lepila, naj omenimo Colorificio Italiano Max Meyer in Montecatini. Industrijsko podjetje OCILD iz Gorice razstavlja vezane plošče, karton za embalazo »Carbione« itd. Safra razstavlja izolirane plošče iz lesnih ostružkov »Populite«.

Transadria d. d. IMPORT - EXPORT vseh vrst lesa, trdnih goriv in strojev za lesno industrijo TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II Telefon: 30-214

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE LA GORIZIANA BORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

PRIZNANA GOSTILNA Fužlan Repentabor Telefon 21-360 Domača kuhinja in pristna vina - Cene ugodne

Oglašujte v „GOSPODARSTVO“ AGRARIA PRODAJA: krmila za živino semena piščeta kmetijske stroje OPČINE - Telefon 21-321 se je preselila v nove prostore, in sicer v NARODNO ULICO 53

Slovenski župani pri predsedniku vlade

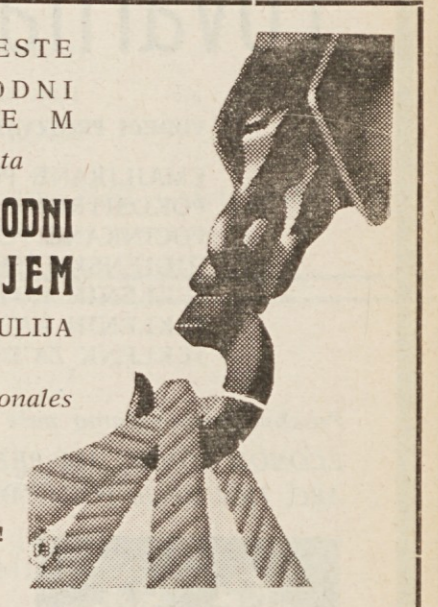
Med svojim bivanjem v Trstu je ministrski predsednik A. Fanfani sprejel tudi dve oddolpastvi Slovencev, in sicer šest slovenskih županov, ki so bili za ta nastop pooblašteni na nedeljskem zborovanju županov in občinskih svetovalcev, izvojenih na listah Neodvisne socialistične zveze, komunistične stranke in Socialno krščanske zveze, ter štiri delegate Slovenske demokratske zveze in Slovenske katoliške skupnosti, ki se niso hoteli udeležiti sprejema skupno z župani šestih slovenskih občin. Ti so izročili Fanfanju pismo o željah slovenske narodne skupine na Tržaškem, Gorškem in v videmski pokrajini. Pismo so podpisali naslednji župani: Dušan Furlan, Devin-Nabrežina; Josip Bizjak, Repentabor; Andrej Jarc, Doberdob; Dušan Lovriha, Dolina; Alojz Pirc, Zgonik in Jožef Češtur, Sovodnje. V imenu ostalih občinskih odbornikov zahtevajo župani v pismu, naj vlada izvrši določbe ustave in londonskega sporazuma o narodnostnih pravicah državljanov, in sicer na Tržaškem, Gorškem in v videmski pokrajini. Ustanovi naj se avtonomna dežela Furlanija-Juljska krajina; zamcni naj se uporaba slovenskega jezika v javnih uradih in zastopstvo Slovencev v javnih ustanovah; pospeši naj se uzakonitev slovenskega šolstva; zagotovi naj se pomoč iz javnih sredstev slovenskim kulturnim ustanovam; prepreči naj se raznarodovanje z načrtanim razlaščenjem slovenske zemlje in umetnim naseljevanjem ter končno, kaznuje naj se netenje narodnostne mrznje. Hkrati prosijo župani, naj pozneje predsednik sprejme posebno delegacijo predstavnikov slovenske manjšine, ki mu bo podrobneje razložila želje Slovencev. Odgovor predsednika vlade je bil v bistvu odklonilen: Ita-

lija bo priznala Slovincem pravice samo na podlagi recipročnosti; naseljevanja ni mogoče ustaviti, ker dovoljuje ustava svobodno gibanje prebivalstva po vsem državnem ozemlju; delegacija bi morala navesti tudi izpolnjene zahteve, na primer na področju šolstva, kulturnih in finančnih ustanov; predstavniki manjšine naj bi urejali svoja vprašanja pri tukajšnjih oblastvih.

Bifé Pino „Pri Jožku“ TRST Ulica Ghega št. 5 Telefon 24-780 Prvorstna istrska in briška vina. Dober prigrizek in pristna domača kuhinja

F. SPADARO SPECIJSKA TVRDKA SPECIALIZIRANA V LESNI STROKI TRST - TRIESTE Via Milano 21 telefon 35-785 Scalo legnami - Servola telefon 98 847 PONTEBBA Via Mazzini 19 - Tel. 59 Poštni predal 184 Teleg. SPADSPEDIT

ENTE FIERA DI TRIESTE TRŽASKI MEDNARODNI VELESEJEM Nova tržišča preko Trsta XIII. TRŽASKI MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM OD 21. JUNIJA DO 5. JULIJA Včlanjen v Union des Foires Internationales POPUST NA ZELEZNICAH! Informacije pri upravi TRŽASKEGA MEDNARODNEGA VELESEJMA, Viale Ippodromo 18 in pri naših predstavnikih v Italiji in inozemstvu. GIACOMO VATOVEC SUCC. s. n. c. TRIESTE - Via Torrebianca 19 Zastopa za izvoz v Jugoslavijo sledeče italijanske industrije: IGIVIS: Hladilniki, štedilniki in bojlerji. E. BIANCHI S. A.: Plastični čolni na jadra ali na motor; Katamar idr. Turistična, športna in dirkalna kolesa. ALBOR: Otroški vozički vseh vrst. Izvaja pralne stroje CANDY - RIBER - HOOVER, televizorje in vse električne ter tehnične predmete za dom in gospodinjstvo. Posreduje pri izvozu novih kakor tudi rabljenih avtomobilov.

Zaloga vina in kraških pršutov MARCELLO SIEGA TRST - Via Romagna 24 - Tel. 21-207

Priznana istrska in vipavska vina ter vstekleničena kvalitetna vina: Kabernet, Refošk, Burgundec in Rizling Velika zaloga kraškega pršuta!

GOSTILNA TRST Ostrouška Ul. S. Nicolò 1 Telefon 37-918

LUKSUZNE TISKOVINE PISARNSKE POTREBSCINE GUMIJASTI ŽIGI Prodajamo in popravljamo nalvna peresa TISKARNA - PAPIRNICA U. BERNARDI TRST - TRIESTE Ulica Mazzini 44 Telefon 63.667

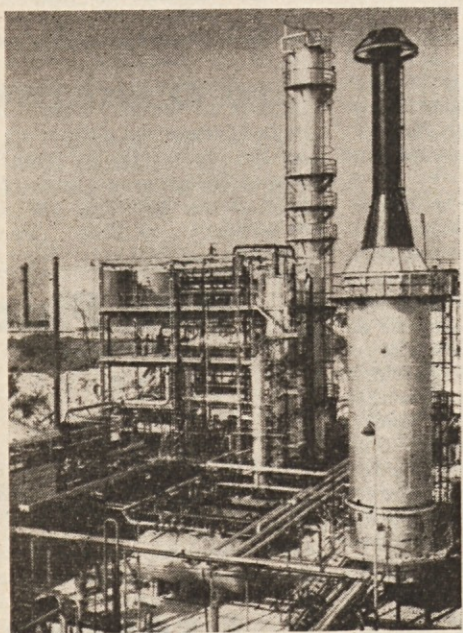
Vsem Tržačanom dobro znana 92 let stara gostilna SUBAN TRST VRDELSKA CESTA 1480 TELEFON 95 577

KMETIJSKA ZADRUGA TRST Ul. Foscolo 1 - tel. 94-386 Kmetje! Oglejte si našo razstavo na tržaškem veleesejmu. Razstavljamo vse vrste kmetijskih strojev.

AUTOPREVOZ Cunja Rihard TRST Strada del Frioli 289 telefon 35-379 Osebni in tovarni prevozi za tu - in inozemstvo Konkurenčno ceno

TRANS - TRIESTE Società a r. l. TRIESTE-TRST, V. Donata 3 — Tel. 38-827, 31-906, 95-880 UVAZA: vse lesne sortmane in prokete gozdne industrije. IZVAZA: vse proizvode FIATove avtomobilske industrije in rezervne dele • Vse vrste gum tovarne CEAT in vse proizvode najvažnejših italijanskih industrij.

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE A. POŽAR TRST - ULICA MORERI ŠT. 7 Tel. 28-373 Provozujemo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. • Postržba hitra. Cene ugodne

Snabdjeva sve domaće i inostrane brodove sa bunkerom ložulja, plinskog ulja i raznim ostalim mazivima.

Rafinerija nafte

"Boris Kidrič,"

RIJEKA
Ulica JNA 28

Telefon: 21-51 in 21-56
Telex: 025-35
Telegram: Rafinerija Rijeka

PROIZVODI SVE DERIVATE IZ SIROVE NAFTE: benzin, petrolej, ulje za loženje, cirkulaciona ulja »ROXA« i prima, te razna maziva ulja, tehničke masti, vazeline, parafine, bitumene, obojene bitumene.

KVALITETNA MOTORNA ULJA ZA SVE TIPOVE MOTORNH VOZILA

Motorna ulja pod zaštitnim znakom RAFINERIJ RIJEKA dolaze na tržište pod nazivom: SELEKTA, ALFA, ALFA D, EXTRA HD, SUPER HD, KORALJ i ULJE ZA DVO-TAKTNE MOTORE.

**Loške
tovarne
hladilnikov**

Škofja Loka

PROIZVAJAMO:

HLADILNIKE 260, 500, 1000 IN 1800 LITROV
HLADILNE VITRINE RAZNIH TIPOV
HLADILNIKE ZA PITNO VODO
KONZERVATORJE ZA HLAJENJE DO -30°C
HLADILNE PULTE PO ZELJI IN NACRTU KUPCA
OPREMO HLADILNIC (hladilnih komor)
RAZNE KLIMATSKE NAPRAVE
ELEKTROMOTORJE 4,2 kW TER 5,2 kW
ELEKTRIČNE BRUSNE IN POLIRNE STROJE
ELEKTRIČNE ALARMNE SIRENE
GASILSKE CRPALKE KAPACITETE 300 in 800 lit/m

Zahtevajte ponudbe s prospekti.

Zelo dobro organizirana servisna služba vam garantira brezhibno delovanje naših proizvodov.

LOSKE TOVARNE HLADILNIKOV

IZVAZAMO 50 LET V 45 PREKOMORSKIH DEZEL

Tovarna emajlirane posode

CELJE

VODECI PROIZVAJALEC IN IZVOZNIK:

EMAJLIRANE POSODE
POKOSITRENE POSODE
POCINKANE POSODE
HIGIENSKO-TEHNIČNIH PREDMETOV
JEKLENIH KOTLOV
JEKLENIH RADIATORJEV in
JEKLENK ZA BUTAN-PROPAN PLIN

Posebno priporočamo naše nove izdelke:
ECONOM LONEC, ALU-PEKAC, SOKOVNIK, DUAL,
ABC, TRIUMF in POMIVALNO OMARICO

Veletrgovina s tehnično železnino in kovinskim blagom

s svojimi predstavništvi v

LJUBLJANI
BEOGRADU
ZAGREBU
SARAJEVU
RIJEKI in
MARIBORU

KOVINOTEHNA

Tel. centrala: 39-71
Telegram: Kovit
Telex: 034-16

NUDI IN DOBAVLJA IZ SVOJH SKLADIŠC:

VALJANE IN VLEČENE PROIZVODE PANOG 114 in 115
SPECIALNA JEKLA
KROGLIČNE LEZAJE
VSAKOVRSNA ORODJA
OKOVJA, VIJACNO BLAGO
INSTALACIJSKI MATERIAL in
METALNE IZDELKE ZA SIROKO POTROŠNJO

CELJE
Mariborska 17

UV0Z-IZV07

**Zato tudi vi
naročite
elektrode tipa:**

**DRAVA
Galeb 50
ISTRA
Galeb 70**

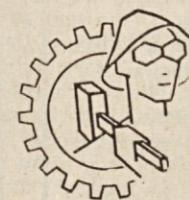
Tisoči varilcev po številnih industrijskih podjetjih vseh panog industrije z zadovoljstvom uporabljajo naše elektrode za avtogensko in elektro varjenje

Zahtevajte prospekte naših elektrod - Garantiramo dosego mehanskih in ostalih lastnosti navedenih v prospektu

Proizvaja:

**ŽELEZARNA
JESENICE**

JESENICE NA GORENJSKEM

SLOVENIJA AVTO

LJUBLJANA, PRESERNOVA CESTA 40

UVOZ — IZVOZ
PRODAJA NA VELIKO
IN DROBNO

motornih vozil vseh vrst, nadomestnih delov za motorna vozila, dvokoles in njihovih nadomestnih delov, avtogum, splošnega in električnega avtomateriala, avtomobilskega orodja in pribora ter gradbenih strojev domače proizvodnje.

EXPORT

IMPORT

„Slovenija - sadje“

LJUBLJANA TITOVA 19/VIII

Trgovska predstavništva v Mariboru, Beogradu, Skopju • Skladišče v Volčji dragi in Kanalu • Hladilnica v Zalogu

Vsem proizvajalcem in trgovskim organizacijam se zahvaljujemo za dosedanje zaupanje in se priporočamo za bodoče sodelovanje.

AVTOTURISTICNO PODJETJE

„Slavnik“ Koper

Najhitreje, najudobneje in najbolj varno potujete z ozvočenimi in s klimatskimi napravami opremljenimi

»SLAVNIK«-ovimi

najmodernejšimi avtopulmani »MERCEDES« Redne in izredne vožnje doma in v inozemstvu. Mednarodne proge:

PORTOROZ — GRAZ
PORTOROZ — KLAGENFURT — VILLACH
PORTOROZ — VENEZIA
PIRAN — KOPER — TRST
SEZANA — TRST, itd.

- TOVORNI PROMET — doma in v inozemstvu
- TURISTICNA SLUŽBA — domači in inozemski turizem, menjalnice, vize, rezervacije in prodaja avtobusnih, železniških, ladijskih in avionskih vozovnic — posredujemo vse turistične usluge ter recepcijo privatnih sob.
- LASTNE REMONTNE DELAVNICE — generalna popravila vseh motornih vozil
- SERWISE — DKW, VW, OM

IMPORTATORI EXPORTATORI

Per un servizio di collettame accurato, rapido e sicuro sul tragitto:

TRIESTE — CAPODISTRIA (Koper) — SEZANA — LJUBLJANA — ZAGREB

e viceversa, rivolgetevi alla ditta:

„Slavnik“

con sede a CAPODISTRIA - JUGOSLAVIA

Il servizio viene effettuato con appositi automezzi ogni Martedì e Venerdì. In casi urgenti o su esplicita richiesta, vengono effettuati servizi straordinari. • Il materiale viene consegnato al destinatario entro 4 giorni dalla presa in consegna (compreso il disbrigo di tutte le pratiche doganali). Per detti trasporti, pur essendo rapidi, vengono applicate le corrispondenti normali tariffe ferroviarie.

PER TUTTE LE INFORMAZIONI IN JUGOSLAVIA RIVOLGETEVI:

A CAPODISTRIA (Koper): »SLAVNIK«, Semedella — Telefono 77 e 142
A LJUBLJANA: »SLAVNIK«, ul. M. Pijade 35 — Telefono 32-025 e 21-375
A ZAGREB: »SLAVNIK«, Branimirova ul. 53 — Telefono 39-558
A RIJEKA: »SLAVNIK«, Zgrada Luka i skladišta — Telefono 59-71
A TRIESTE: »CENTRALSPED«, Viale Miramare 3 —
Telefoni: Direzione - Contabilità 36-578 — Dipartimento Traffico: 23-208 — Dipartimento Marittimo 24-548

Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov

DOMZALE — JUGOSLAVIJA

TEL.: DOMZALE 317, 319

TELEGR.: TOKO DOMZALE JUG.

Naši izdelki:

Letalski kovčki, listnice, aktovke, denarnice, mape, torbice, potovalne torbe, cigaretne doze, pasovi, toki za naočnike in za nalivna peresa itd. Vse izdelano iz prave svinjske kože.

PREDSTAVNIK ZA ITALIJO
V MILANU, VIA ARIBERTO 8

M. FREUD & G. FABRIS

Predstavništva za jugoslovanski les in lesne izdelke

MILAN: Via Unione 2 — Tel. 874-986 in 861-086

TRST: Via Carducci 10 — Tel. 28-318

TRGOVSKO ZASTOPSTVO

EKSKLUZIVNA ZASTOPSTVA

Adamič

NUDI NAJBOLJSE POGOJE

PRI NABAVI IN PRODAJI

VSAKOVRSNEGA BLAGA

TRST, Via S. Lazzaro 23/II — Tel. 28-449, 31-996

»Sljeme«

PODUZECE ZA PROMET, PROIZVODNJO I PRERADU POLJOPRIVREDNIH I PREHRANBENIH PROIZVODA

ZAGREB — SESVETE
JUGOSLAVIJA

EXPORT - IMPORT — ZAGREB — HEINZLOVA 53/a

Post. pretnac 276

Telefon: 51-030, 51-280, 51-942

Telex: 02-149

Telegram: Sljeme Zagreb

IZVOZI: Zaklanu telad u koži i teleče meso, govedje meso, svinjsko meso, sve vrste kobasičarskih proizvoda, sve vrste suhog mesa, naročito konzerve, šunke, hrenovke, šultera, gulaš, lunch-on meat, chopped pork, te jaja, preradjevine od jaja i perad.

UVOZI: Sav materijal za vlastite potrebe.

TRGOVSKO PODJETJE

»Istra-benz«

KOPER

s svojimi poslovalnicami v Divači, Kozini, Koprju, Izoli, Piranu, Bujah, Novigradu in Umagu se toplo priporočajo cenjenim odjemalcem

trguje z vsemi poljedelskimi artikli, južnim sadjem, žitom ter s predelanimi proizvodi: pulpami, sokovi, koncentratu in z raznimi vrstami zmrznjenega blaga
Vsem strankam se toplo priporočamo

FRUCTUS KOPER

Import-export

Telefoni: glavni direktor 100
komercialni sektor 43
finančno-računski sektor 244

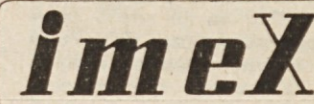
Telegram: IMEX-KOPER

Telex: 035-11

Poštni predal: 142

NB Koper 602-11-1420

POGODBE SKLEPAMO NA TRŽASKEM VELESEJMU V NAŠEM PAVILJONU!

export - import
KOPER - JUGOSLAVIJA

»GRUDA«

export - import

LJUBLJANA - Titova 19/VII - Jugoslavija

PREDSTAVNISTVA:

BEOGRAD, Karadjordjeva 71 - Tel. 26-652
ZAGREB, Haulikova 3 - Tel. 36-491

Teleprinter: 03-117

P.O.B.: 243

Telegrami: GRUDA LJUBLJANA

Telefoni:

uprava 22-184

komercijala 23-061, 20-547

IZVAŽA IN UVAŽA:

Klavno in plemensko živino vseh vrst in pasem: konje, prašiče, drobnico itd.

Živalske proizvode: meso in mesne izdelke, konzerve in mlečne izdelke.

Živinsko krmo: seno, slamo, žitne odpadke, želod, divji kostanj in drugo.

Tovarna Avtomobilov Maribor

PROIZVODNJA PIONIR:

Kamioni »PI 561«, 3 t.

Avtobusi »PB 56«, standardni in turistični, 25 sedežev.

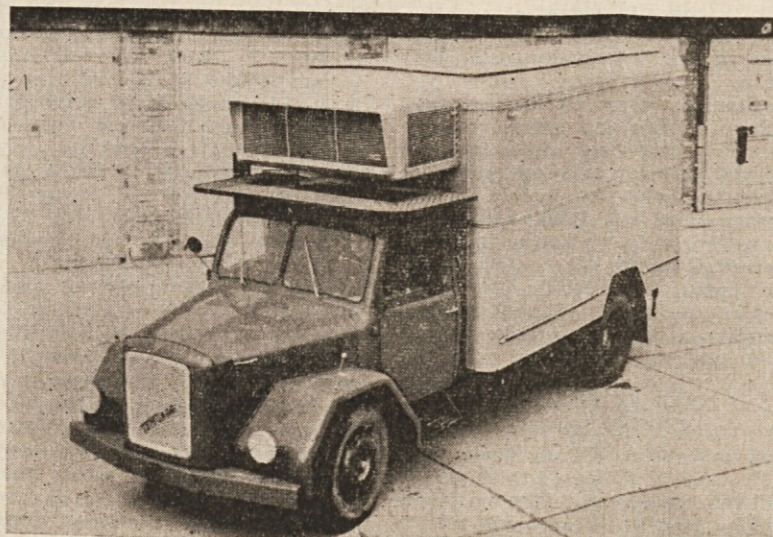
Specialna vozila: prekućniki, kamioni — hladilniki, cisterne za odvoz fekalij.

REZERVNI DELI ZA VSA VOZILA

ODKOVKI, VZMETI, SILUMENSKI ODLIVKI.

Vse informacije daje TAM, prodajalne TAM ter zastopstva po vseh večjih mestih.

TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR

Hamon-hladilnik »TAM 4500 HS« z agregatom

PROIZVODNJA DIESEL VOZIL:

Kamioni »TAM 4500«, 4,5 t.
Avtobusi »A 3000 S in T«, standardni in turistični, 32 sedežev.
Specialna vozila: prekućniki, kamioni — hladilniki, gasilska vozila, cisterne za odvoz fekalij, cisterne za polivanje ulic, vozila za odvoz smeti.
Kamion »TAM 2000«, 2 t.

▲ Avtobus »A 3000 T« - 32 sedežev, zračno hlajen Diesel motor

»Rikard Benčič«

RIJEKA - Ul. Borisa Kidriča 28

Tvornica pumpi i brodske opreme

PROIZVODI:

PUMPE ZA UBRIZGAVANJE GORIVA
NAPOJNE PUMPE ZA GORIVO
REGULATORE BRZINA
FILTER ZA GORIVO
ELEMENTI PUMPI ZA UBRIZGAVANJE GORIVA
RASPRSKACE GORIVA
VENTILE PUMPI ZA UBRIZGAVANJE GORIVA
PROPELERE ZA BRODOVE
OSOVINSKE UREDIAJE
BRODSKE MEHANICKE TELEGRAFE
BRODSKA OKNA I PROZORE
RUCNE STAPNE SISALIKE ZA VODU I GORIVO
VENTILE ZA VODU, PARU I GORIVO
ZASUNE, PIPCE I OSTALU ARMATURU

Brzjavni: BENCIC — Telefoni: Direktor: 36-67; Kom. dir.: 20-58; Fin. dir.: 20-12; Nabavno: 36-68; Cenarala: 36-23, 36-24, 36-25 i 36-26

Nekaj praktičnih napotkov

jugoslovanskemu turistu v Italiji

Od Beneške Slovenije do Fužlanije

PO GORAH IN RAVNINAH FURLANIE

Kakšno so obmejne pokrajine Italije? Kakšna je Furlanija, kakšna gora Karnija, kakšna dežela do prvih večjih severno-italijanskih mest, do Padove, severno in Benetk? Takšna so vprašanja, ki si jih v čedalje večjem številu postavljajo slovenski izletniki in prav tako številni slovenski turisti z lastnimi osebnimi avtomobili.

ZAKAJ JE OBMEJNA ITALIJA PRIVLAČNA

Gledane z oči zemljepisca in povihu se Slovenca so te Sloveniji najbližje italijanske pokrajine podobne Sloveniji: gorati del dežele, to je Kanalska dolina in Karnija do Sappade in Cortine d'Ampezzo je prelepa gorska pokrajina z gorami, ki so približno enako visoke kot slovenske, le da imajo ob vznožjih redkeje vence zelenih gozdov. Furlanska ravnina pa je kajpada, od začetka pri Cedadu, Krminu, Palmanovu, Vidmu in Gemoni nekoliko podobna slovenski pokrajini, toda kajpada plane v široko kornuznih in žitnih polj obrobjenih s plantazami sadnih dreves in dolgih vrst topolov. Karnijske Alpe in takoj za njimi v pravšnji razdalji se dvigajo Dolomiti. Daljave je precejšnja in so vse te gorske verige predgredejske kot doma naše Julijske Alpe, ki jih gledamo preveč od blizu iz globokih dolin.

Nekaj pa je različno, kar slovenskega človeka privlači v te pokrajine, ki so podobne njegovi zemlji. Vse tiste fotografije, nerazumljive v klasični deželi turizma, je strogo prepovedano fotografirati v obmejnih krajih, v pokrajini Alp, ki mejijo na Avstrijo in Jugoslavijo. Da ne bo skušanje, je najbolje pustiti doma fotografske aparate. Z drugimi besedami, ne smete fotografirati v stranskih dolinah Kanalske doline, skoro po vsej Karniji in Beneški Sloveniji. Doli po Furlaniji pa že lahko fotografirate po mili volji kakor doma v Sloveniji.

Manjše opozorilo je pa to, da so italijanski cariniki občutljivi v glavnem za dve stvari: cigarete in žganje, za drugo blago se ne brigajo dosti.

FOTOGRAFIRANJE PREPOVEDANO

Se prej pa zelo važno opozorilo, da ne bodi neprijetnosti in sitnosti na nadaljnjem potovanju: Po nekaterih tujih vtipih, nerazumljivih v klasični deželi turizma, je strogo prepovedano fotografirati v obmejnih krajih, v pokrajini Alp, ki mejijo na Avstrijo in Jugoslavijo. Da ne bo skušanje, je najbolje pustiti doma fotografske aparate. Z drugimi besedami, ne smete fotografirati v stranskih dolinah Kanalske doline, skoro po vsej Karniji in Beneški Sloveniji. Doli po Furlaniji pa že lahko fotografirate po mili volji kakor doma v Sloveniji.

ZIVAHEN PROMET PO KANALSKI DOLINI

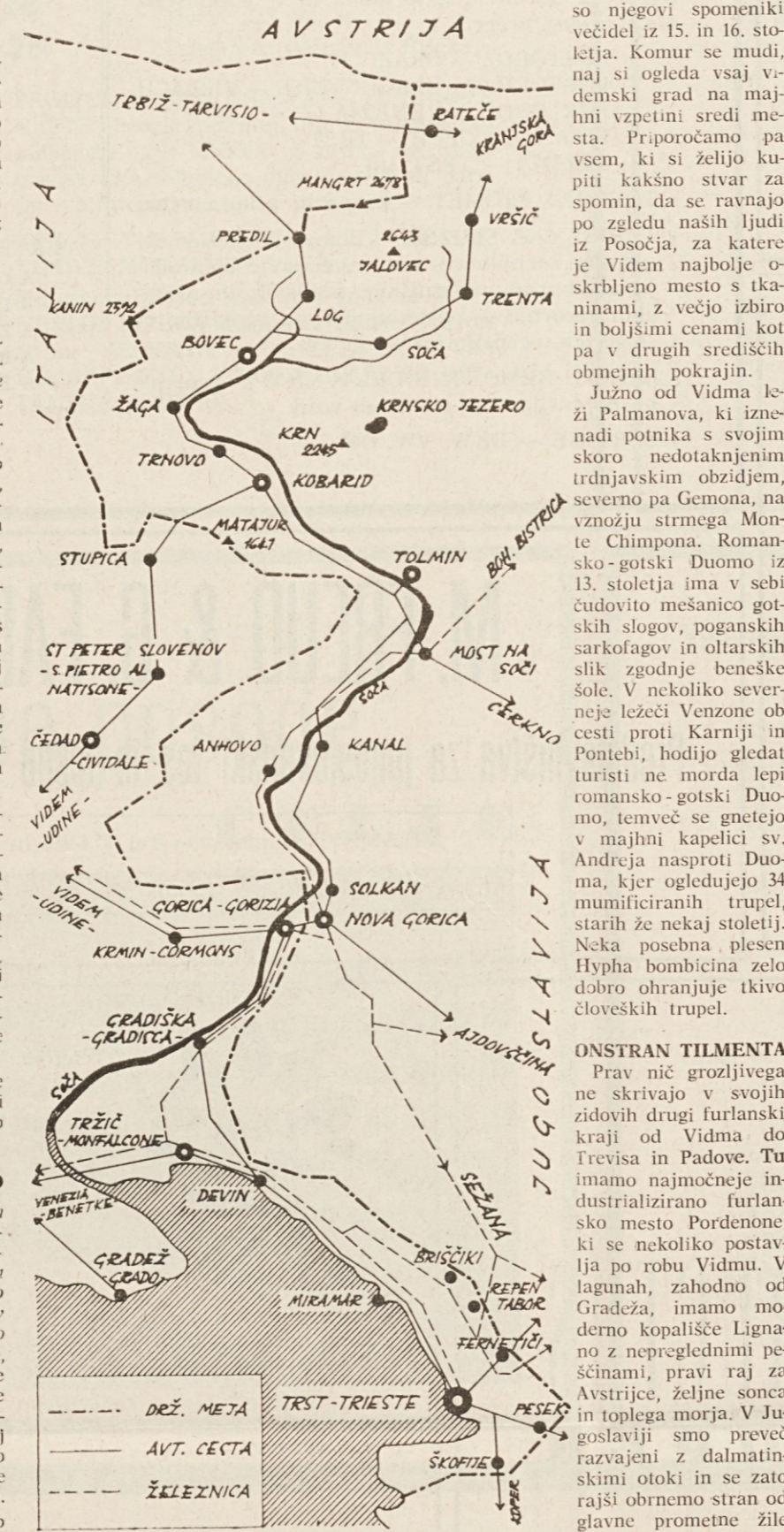
Trbiž je samo toliko zanimiv, ker je prvo mestoce onkraj meje. Cesta po Kanalski dolini je prva preskušnja za naše vozače sprva velikanskega avtomobilskega prometa. Vsa motorna vozila Avstrije in južne Nemčije prehajajo pri trbiških »Vratcih« v Italijo. V Ukvalih in Zabnicah so dobre slovenske gostilne, samo po slovensko je treba govoriti. Lepote za zahodnih Julijcev so Slovincem poznane po številnih člankih v »Planinskem vestniku«. Novost je ugodna vzpenjača s podnožja, oddaljena dobre pol ure od Trbiža na Višarje, 1789 m, najvišji romarski cerkev Slovincem. V najnovijem času je cerkev preslikal znani slovenski slikar Tone Kralj. Sicer pa je najbolje, da Kanalsko dolino precej zapustimo, ker je Trbiž drug in prepohl avstrijskih turistov. Mimo Naboreta, ki je ima za turiste spomenik, kakor Predil, pridemo mimo Pontebe v dolino ditve Bele (Fela) ki se ji česta ustika, kolikor se pač more. S česte vidimo na desni strani Muzica (Moggio Udinese), nekdanji sedež znamenite opatiije, ki je imela zlasti v zahodni Sloveniji obširna posestva v srednjem veku. Od zidov starodavne opatiije, ustanovljene v XI. stoletju, ni dosti ostalo, ker je sedanja cerkev bila pozidana šele v 18. stoletju. Zato kar nadaljujemo pot in karnajo nato zavijemo na desno v Karnijo, medtem ko gre na levo pot proti Gemoni in Vidmu.

PRIVLAČNOST KARNIJE

Karnija je majhna deželica v neposredni bližini Slovenije, ki pa jo Slovenec ne maro poznajo, ker ima pač podobno naravno privlačnost: globoke doline in prelepe visoke gore v povprečni višini 2.500 metrov. Prvzaprav je Karnija gorenje porečje reke Timentla, ki je poznano bolj po njegovih prediščin v srednjem toku. Dobro je vedeti, da predvali govo re furlanski, ki ga navaden poznavalec italijanske ne razume. Globoke doline, ki se zde morda zaradi strmih in precej gluhih pobočij še globlje presekaajo Karnijo. Za avtomobiliste je Karnija pravi užitek po svojih prelazih Mauria, Lavardet in Monte Croce. Ta poslednji vodi v Avstrijo. Upravno središče je Tolmezzo, toda turistično lepši pa so sevda Ampezzo, Forni di Sopra in najlepši biser turistične Karnije-Sappada, na višini 1239 metrov. Karnija za služi, da se zaustavimo dan ali dva v njenih dolinah, ko hitimo skozi gozd in imenitnejšim sosedom, ki Dolomiti. In res jo Slovenci poznajo le bežno skozi avtomobilsko okno, ko hitijo naprej v Cortino.

BENEŠKA SLOVENIJA IN OSREDNJA FURLANIJA

Najkrajša pot iz Slovenije v osrednjo Furlanijo in mimogrede v Beneško Slovenijo je skozi Soško dolino

ONSTRAN TILMENTA

Prav nič grozljivega ne skrivajo v svojih zidovih drugi furlanski kraji od Vidma do Trevisa in Padove. Tu imamo najmočnejše industrializirano furlansko mesto Pordenone, ki se nekoliko postavlja po robu Vidmu. V lagunah, zahodno od Gradeže, imamo moderno kopalnišče Lignano z nepredelanimi pečinami, pravi raj za Avstrijce, željne sonca in toplega morja. V Jugoslaviji smo preveč razvijani za dalmatinski otoki in se zato rajši obrnemo stran od glavne prometne žile do velikih furlanskih središč.

OSTANKI OGLEJA

V času motorizacije pa naj ne pustijo turisti goriske Furlanije z njeno bližnjimi furlansko in slovensko okolico. Iz Gorice pa tudi iz Vidma je kratka in ravna pot do Ogleja. Od starega rimskega velebita ni ostalo ničesar več kot samo bazilika in veščasten muzej, vendar dovolj, da lepo antike in renesančne pritegnije vsakega izletnika. Prav blizu je tudi Gradež, kjer so se ob začetku tega stoletja učili kopati v morju prvi Slo-

CEDAJSKI BISER

Cedad, ki leži na pragu Beneške Slovenije, ima največ starodavnih spomenikov vse Furlanije: veliki Duomo, zgrajen v 15. stoletju, v njem je na desni strani Battistero iz VIII. stoletja z rimsko-bizantinskimi gradbenimi elementi. Polno spominov na langobardsko dobo. Čez Hudicev most visoko iznad tolnove Nadize pridemo do cerkve Sv. Martina, ki jo je zgradil furlanski vojvoda Rachus v spomin svojega očeta Pemmona, kateri je vodil boje proti prodirajočim Slovincem. Kdo bi mogel naštet v kratkih besedah vse ostale znamenitosti Cedad, hiša P. Diaconia, ki je v svoji langobardski zgodovini pogosto omenjal boje Slovincem proti furlanskim vojvodam. Najznamenitejšega spomenika »Tempietto« pa ne moremo izpustiti. Je to majhna zgradba, sestavljena iz arhitekturnih in kiparskih elementov — od rimskega imperija pa do kasne renesanse. Ne manjka seveda primitivnih sarkofagov langobardske kraljice Piltrude in med šestimi nežnimi figurami tudi kiparinski punterjan, palača grofov Thurnov (izza leta 1540), kjer je danes prefektura in na koncu trga proti nekdanji Gosposki ulici palača Codelliev, danes nadškofovski dvorec, vse to daje goriskemu Travniku pečat starine in modernega pridaha z novimi stolpniciami ob južnem robu.

NRA ZGODOVINSKEM TRAVNIKU

Sreča mesta je še vedno ostal Travnik. Neptunov vodnjak sredi trga, krasno baročno pročelje cerkve sv. Ignacija (1621), znameniti steber izba Leto 1640 pod katerim so sekali glave tolminkim puntarjem, palača grofov Thurnov (izza leta 1540), kjer je danes prefektura in na koncu trga proti nekdanji Gosposki ulici palača Codelliev, danes nadškofovski dvorec, vse to daje goriskemu Travniku pečat starine in modernega pridaha z novimi stolpniciami ob južnem robu.

KJER JE PRIDIGAL PRIMIZ TRUBAR

Ubrimo pot po Raštelu navzgor. Se do 17. stoletja je pa mesto birči zanjuralo z »rastrelom« (železna vrata v obliki gabelj). V tej ozki ulici s plemiški hišami te objame duh pre-

Organizacija italijanskega turizma

Če pomislimo, da je turizem v 16 letih pred vojno, to je od 1923 do 1938 kril 41% primanjkljaja v italijanski trgovinski bilanci, nam bo razumljivo, zakaj so državne oblasti v Italiji že davno posvečale izredno pozornost turizmu in vsem sredstvom, s katerimi bi turizem lahko pospeševale. Od tudi posebna skrb za upravno organizacijo turizma in vskladitve dela turističnih ustanov, ki jim je bila izročena skrb za ustvarjanje čim ugodnejših pogojev za razvoj turizma.

Tudi v povojnem času so italijanske vlade posvečale turizmu posebno pozornost; saj je ta še vedno ohranil svoj izreden pomen za italijansko plačilno bilanco; hkrati se je še pridružila naraščajoča konkurenca drugih držav, ki so privlačile za tuje turista zaradi svojih posebnosti, bodisi naravnih lepot ali drugih privlačnosti.

Po vojni se je organizacija državnih, pokrajinskih in krajevskih ustanov, ki se bavijo s turizmom, bolj zaokrožila,

zlasti se, ko je vlada z zakonom z dne 31. julija 1959 prejela pooblastilo, da preobrazijo organizacijo po ustreznem takšen-le: Na čelu je Ministrstvo za turizem in predstave, ki ga vodi danes minister Alberto Folchi.

Posamezne dežele (regioni), in to Scilija, Sardinija, Gornje Padižje (Južna Tirolska) in Dolina Aosta same dajajo pravne določbe glede turizma in nadzorstva nad gostinskimi obrati. Osrednja ustanova ENIT (Ente Nazionale per le Industrie Turistiche) posluje neposredno pod nadzorstvom ministrstva za turizem; ministrstvo za turizem in predstave imenuje tudi pravi svet. V tem so predstavniki vsega turizma, ki utegnejo vplivati na razvoj turizma, kakor na primer ministrstvo za zunanje zadeve, za notranje zadeve, za prevoz, javna dela in morinarico, nadalje dva predstavnik pokrajinskih ustanov (Ente Provinciale per il Turismo), dva predstavnik tak imenovanih Aziende Autonome di Cultura, Soggiorno o Turismo, predstavnik združenja organizacije Automobili Club d'Italia in 12 turističnih izvedcev (med temi tudi štiri iz vrst dejalce v 4 iz delavcev v gostinstvu).

ENIT ima precej široka pooblastila in ministrstvo za turizem mora v nekaterih vprašanjih obvezo vprašati za mnenje. Njegove naloge v prvi vrsti, da skrbi za vsaklajevanje raznih ukrepov posameznih ministrstev, ki zadevajo turizem; poleg tega skrbi za turistično propagando, da predloge glede kreditov gostinskim obratom, glede raznih higienskih in prav, ustanavljanja strokovnih šol in sprejemanja ukrepov, ki naj koristijo razvoju turizma. ENIT organizira zlasti turistično propagando in zunanji svet tu proučuje zunanji turistični trg in objavlja tudi statistične podatke.

V vsaki pokrajini (provincia) obstaja Pokrajinska ustanova za turizem. Ente provinciale per il Turismo, ki imenuje prvo Zbornico za trgovino, indstrij in kmetijstvo. Ta ustanova imenuje tudi strokovna občin in krajevni turistični ustanov v pokrajini; nadzira tudi delovanje tako imenovanih Aziende di soggiorno, di cura o turismo, ki poslujejo v tej pokrajini. Prvo tako vsklaja delovanje posameznih letovišč, ki imajo v Italiji radno označbo »Stazioni di soggiorno di cura e di turismo«. V določenih primerih, kakor na primer, ko gre za obnovo dovoljenja za gostinske obrate, točito alkoholne pijače, daje svoj pristanek. Nadzoruje tudi poslovanje gostinskih obratov, potovalnih uradov v podobno. To pokrajinsko ustanovo vodi upravni svet, v katerem so predstavniki tako imenovanih Aziende di cura e di soggiorno o turismo, predstavnik gostinskih obratov, potovalnih pisarn, predstavnik delodajalcev in delavcev turističnih izvedcev, prefekt, te predstavnik trgovske zbornice, indstrijce, pokrajinskega predsednika domačega župana.

V posameznih občinah pa tudi v njihovih frakcijah se lahko ustanovijo »Aziende autonome di cura, soggiorno o turismo« čem je v teh krajih turizem dovolj razvit. Te agencije, ki pa nimajo trgovinskega značaja, so povezane osrednjo organizacijo Associazione Nazionale fra le Aziende autonome di cura, soggiorno o turismo. Njihovo delovanje na turističnem področju je predvsem krajevne narave. Ustanovijo se lahko kakrat, ko jim je zajamčen hodek od davka na bivanje in drugih raznih doklad vsaj dveh milijonov turistov. Te agencije nadzorujejo posebno poslovanje letovišč, ki se uradno imenujejo »Stazioni di cura, soggiorno o turismo« in ki jih prizna ministrstvo za notranje zadeve sporazumno z ministrstvom financ, pokrajinske uprave, osrednje organizacije letovišč. Značilno letovišča so poprej priznavali sami kraji, ki razpolagajo vsaj s 400 posteljami, nove določbe so v tem pogledu bolj splošne; vsekakor mora uradno letovišča ustrežati vsaj zahtevam dan do Steverjana, najlepše razgledne točke v gorški okolici.

Razgledne točke okoli Trsta

Trst prihaja vedno več jugoslovanskih turistov z avtomobili, vrstijo se druga za drugimi: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Reka, Pulj, Sarajevo, morda tudi iz Makedonije, vendar teh od zdaj se nistem sreča. Ti avtomobilski prihajajo na avtomobusno postajo pri južni železnici, medtem ko avtomobilski iz Kopra in zapadne Istre odhajajo s postaje na Barieri. Največ turistov prihaja v Trst brez dvoma iz Jugoslavije, kar se opaža predvsem v tržaških trgovinah, medtem ko imajo te trgovine v svojih izložbah tablice, ki nanašajo, da se tam govori tudi francoski in angleški. Sedaj mi pa povejete, koliko Francozov in Angležev oziroma Amerikancev, prihaja v Trst in koliko jih je med njimi, ki zahajajo v tržaške trgovine? In jugoslovanski turisti ne prihajajo v Trst samo tako, da si ga ogledajo, ampak so tudi dobri odjemalci tržaških trgovin.

Čuli smo, da se je tržaški pokrajinski urad vendar odločil, da je za slovenske turističe izdal propagandno knjižico o Trstu; sicer je v Trstu še nismo videli v prodaji. Slediti bi morala tudi podobna brošura o lepota Gorice in njene okolice.

Napotke o tržaških zanimivostih, ki so vredne, da si jih ogleda jugoslovanski turist, bo našel na drugem mestu. Omenil bi rad samo slikoviti kup »Ponterosso«, ob katerem radi kupujejo Jugoslavinci; pelje čez Veliki kanal. Ob tem se dvigla srbska pravoslavna cerkev, zidana v bizantinskem slogu, gotovo ena najlepših v Trstu. Posebnost te cerkve je, da je edina v Trstu, ki ni podolgota. Drst je tam predore: Galleria Sandrinelli, Galleria S. Vito in Galleria Montebello. Na gradu so v letni sezoni gledališke predstave na prostem, letos bo na sporedu brzkone opereta.

Iz Trsta se lahko mimo Barkovelj pelješ z avtomobusom ob obali v Miramar. Grad je bil zgrajen za nadvojvo-

ZAKAJ SO PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI TURISTI

Danes so si gospodarstveniki edini v tem, da prinaša turizem mnogo dohodkov tudi zato, ker turisti marsikaj kupijo in dežel, kamor so prišli. Tržaški trgovci vedo dobro, da velja Trst tako kot vse razgledišče (razgledna stolpa), eno iz zraven vasi Jezero na Krasu blizu Bazovice, drugo pa tam, kjer je bil nekdanji Muhoj grad (Mococa) blizu Boršta. Z obeh se vidi vsaj divje - romantična soteska. V sredi soteske je malo naselje Botac, kjer se počutis odzvojen od vsega sveta.

Ako greš iz Boljunca v Botac, naletiš takoj za zadnjimi hišami, ki jih imenujejo Gornji konec, na ostanke rimskega vodovoda. Vodovod je zidan in tako visok, da greš lahko skozi, tam kjer je tako ohranjen, da je tudi pokrit. Nekaj časa se vije steza, ki pelje v Botac, prav po strehi vodovoda. Gornji konec je morda najstarejše slovensko krajevno ime v najstarejših latinskih listinah, ki ga imenujejo »Gornaconze«. In se eno razgledišče imamo v dolinski občini, in sicer pravi nad novo občinsk hišo pri Krogljah. Od tam se vidi ves Breg do morja.

KAKO SE JE RAZVIJALO MESTO

Iz majhnega kraja (L. 1210) v okolici gradu, je prof. Henrik II. naredil mesto, leta 1455 pa je zgornje in spodnje mesto grof Ivan obzidal. Z grajskega stolpa jasno opaziš, kako se je mesto do prve svetovne vojne triskrat razvijalo. Obzidje je teklo ob robu Starega trga, kjer se danes občudujejo Lanthierjevo in Strassoldovo palačo, kjer so prebivali izgnani francoski kralji. Zdalj počivajo Burboni na Kostanjevici, ki je v jugoslovanski strani. Čez Kostanjevico plava pogled na Trnovsko planoto, na okrvljeni Skrabljevi, danes z veselim »Kekcem« spodaj, na sever zapira pogled Skalnica (Sv. gora) z mogočno bazi lico.

ONSTRAN SOČE

Srebrni trak Soče jo loči od Sabotina, pod njim Straver s procesijo cipres. Proti jugu briške bradje z mogočno kornico in na Osjavju. Zgrajena je bila leta 1938. V njej počiva v smrti eden od 36 tisoč se neznanih italijanskih in avstrijskih vojakov.

Turistu se izplača kratek izlet do tja po senčnem drevoredu mimo evropsko znanega Corominjevega parka na Cingrofu, čez soški most, kjer je stal čokat »torre Vnsytze« (Iznica je starinsko ime za Sočo!), in skozi obnovljeno Pevno. Avtomobus pa lahko potegne brižnega turista večkrat na

Gorica - turistična Nica

Ze pod staro Avstrijo je veljala Gorica po svojem mitem podnebju, krasni okolici in po zgodovinskih spomenikih za eno najbolj privlačnih točk avstrijskega juga. Vzdolž Solkanske ceste in ob Katarinjevem trgu so si upokojeni veljaki gradili krasne vile sredi razkošnih parkov. Mestu so takrat vzdeli ime »avstrijska Nica«.

Gorica pa je tudi danes ohranila svoje privlačne lepote, mimo katerih gre marsikdo brez zanimanja, ker ga ni nihče opomnil nanje. Zato ne bo nemara napak, če domače in tuje izletnike opozorimo na nekatere točke, ki dajejo mestu in okolici pravo turistično mikavnost.

STARA SLAVA GORISKEGA GRADU

Izletnika naj pelje zdaj pot navkreber na grad. Spotoma strmiš pred velikimi beneskimimi in avstrijskimi zidanimi. V dveh avstrijsko-beneskih vojnah (1508/9 in 1615/1618) so grmele z njih bombardirane arkebuzce. Pod okopi in mimo Lanterne d'oro (nekdanje palače Marassi) prišede do starodavne gotske cerkvice sv. Duha (iz leta 1358). Ze stojimo pod bastijoni velikega gradu. Mogočni portal z beneskim levom kaže pot med obzidjem do vhoda v grofovsko palačo. V veliki dvorani delnični stanov, v grofovski dosterjeji se odkriva izginuli sijaj goriskih grofov, ki so postavili prvi stolp že leta 1001. V naslednjih stoletjih do 1500 so gradu dodvaljali palače, stolpe, nazidke. Pod Habsburzi je bil grad namestnikov sedež, po francoskih vojnah je postal grad vasi. V prvi vojni so ga porušili toda l. 1937 je bil obnavljen, danes pa priča kot muzej o stari slavi pa-

triarhov, grofov, in cesarjev. Začuden posluša plezne valčke na severnem bastionu in gleda na staro ter moderno Gorico pod sabo.

KAKO SE JE RAZVIJALO MESTO

Iz majhnega kraja (L. 1210) v okolici gradu, je prof. Henrik II. naredil mesto, leta 1455 pa je zgornje in spodnje mesto grof Ivan obzidal. Z grajskega stolpa jasno opaziš, kako se je mesto do prve svetovne vojne triskrat razvijalo. Obzidje je teklo ob robu Starega trga, kjer se danes občudujejo Lanthierjevo in Strassoldovo palačo, kjer so prebivali izgnani francoski kralji. Zdalj počivajo Burboni na Kostanjevici, ki je v jugoslovanski strani. Čez Kostanjevico plava pogled na Trnovsko planoto, na okrvljeni Skrabljevi, danes z veselim »Kekcem« spodaj, na sever zapira pogled Skalnica (Sv. gora) z mogočno bazi lico.

ONSTRAN SOČE

Srebrni trak Soče jo loči od Sabotina, pod njim Straver s procesijo cipres. Proti jugu briške bradje z mogočno kornico in na Osjavju. Zgrajena je bila leta 1938. V njej počiva v smrti eden od 36 tisoč se neznanih italijanskih in avstrijskih vojakov.

Turistu se izplača kratek izlet do tja po senčnem drevoredu mimo evropsko znanega Corominjevega parka na Cingrofu, čez soški most, kjer je stal čokat »torre Vnsytze« (Iznica je starinsko ime za Sočo!), in skozi obnovljeno Pevno. Avtomobus pa lahko potegne brižnega turista večkrat na

CLANKE O BENETAH, PADOVI IN JEZERIH V MILANSKI OKOLICI SMO MORALI ZARADI VELESEJESKEGA POROČILA ODLOZITI ZA PRIHODNO ŠTEVILKO.

Kaj si moraš ogledati v Trstu

V samem Trstu si turist lahko ogleda vrsto zgodovinskih spomenikov, več muzejev, morski akvarij, gledališče, staro mesto z arhitekturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi, grad z muzejem, botanični vrt, slovito vilo Revoltella, pokriti bazen, mestno knjižnico, vrsto cerkva itd.

Glavni trg (Piazza Unità) je slovel že z odpravo turisticne priročnosti. Trg je prostorn 16.000 kv. metrov) in je na eni strani popolnoma odprt na morje. Za trgov je stari del mesta, nad tem predelom pa se dviga grad Sv. Justa s stari gradom. Okoli trga so Občinska palača, hotel, palača Tržaškega Lloyda, Vlada palača in stavba Stratti z znano »Kavarno zrcalo«. Na trgu se dviga kip cesarja Karla VI. (iz leta 1728), ki je proglasil Trst za svobodno pristanišče. V bližini trga je Borzna palača (iz leta 1806), pred njo pa stoji na visokem stebriku Leopold I., ki je bil najprej lesen (1660), nato iz bronaste (1673). Zadaj stoji občinsko gledališče G. Verdi (sezidano leta 1801) z 2000 sedeži. V stavbi je tudi Gledališni muzej.

Za Glavnim trgom se razprostira stari del mesta, z ozkimi ulicami in temnimi vežami, v katerih prodajajo kravnice vse mogoče reči: knjige, čevlje, pohištvo, železnico, vse seveda obrabljeno ali vsaj »druga roke«. Če se pozneje v hrib po ul. Sv. Mihaela, bo kmalu prili do trga Barbacan, ki se ponaša z Rihardovim slavolokom. Kakaj se slavolok imenuje po nekem Rihardu, pravzaprav niče ne ve. Vise na griču Sv. Justa, pred katedralo, je Zgodovinski in umetnostni muzej, ki hrani številne zanimivosti. V bližini je še drug muzej, v katerem hranijo kipe in nagrobne napise iz davnih časov. Na kraju, kjer se sedaj dviga katedrala, je stala v I. stoletju pr. Kr. rimska stavba, oziroma temelji, ki so ga pozneje predelali v baziliko, še kasneje pa (od leta 1200-1300) v današnje katedralo. V tej cerkvi je bila v času pred drugo svetovno vojno tudi slovenska pridiga. Zvonik je bil znatno poškodovan, dokler ga ni leta 1421 zadel streha. Tedaj so ga popravili in hkrati tu postavili nekaj mozaike iz XII. stoletja, občudujemo mozaike iz XII. stoletja, glave freske iz leta 1706, na desni strani glavne ladje vedr fresk iz leta 1350.

Vhod v grad Sv. Justa je tik za katedralo. Grad so najprej postavili Benečani leta 1368. Ko so ogledali prietariji zasedli Trst (leta 1381), so grad pripadli leta 1470 pa je dal avstrijski vojvoda in nemški cesar Friderik sezidati nov in večji grad. Grad je bil sezidan v vojaške namene, vendar je le dvakrat služil temu namenu: leta 1813, ko so se v njem Francozi branili pred Avstrijci, Angleži in Napoleonom, in pa leta 1945, ko so se tam zbarikadirali zadnji Nemci. V gradu je tudi manjši muzej, sicer pa se obsežni prostori uporabljajo za razne prireditve. Če se spustimo z griča Sv. Justa po Korzu proti morju, pridemo pri Largo Ribordo do razvalin Rimskega gledališča, ki je še kar dobro ohranjeno glede na obliko in razdelitev prostorov. To gledališče je stalo v rimskih časih na sami plaži, saj je morje takrat segalo do sem. Najnovejši in najlepši del mesta je pravzaprav na zasutem morju. Iz sredine mesta se lahko povzpne po ul. Gimnastica do Lovca (Cacciatore). Na strmem pobočju proti Sv. Ivanu je Botanični vrt iz leta 1873, na samem Lovcu pa stoji znana vila P. Revoltella z lepim parkom.

Poleg že omenjenih muzejev so v Trstu še muzeji slikarskih del Revoltella (ul. A. Diaz), Naravoslovni muzej, Muzej pomorstva itd. V poslopu Glavne ribarnice tik ob morju je morski akvarij, ki privablja vsak dan mnogo turistov. Malo naprej proti južni strani mesta, vedno ob obali, stoji velik pokrit bazen z morsko vodo, ki ga zlasti pozimi obiskuje mnogo Tržčanov.

V drevoredu XX. septembra je gledališče Rossetti s 4000 sedeži, ki je pred leti vodil kulturno udejstvovanje na Tržaškem. Nekaj časa je bil v njem kinematograf, a služi zdaj skoraj izključno kot zabavišče s plesom. Med prvo svetovno vojno so bile v tej veličanski dvorani tudi slovenske predstave. Nedaleč od morja pa stoji Gledališče Verdi; v palači na trgu Hortis je nameščena Mestna knjižnica z 270 tisoč knjigami in rokopisi.

italijanski družbi ILVA, a jo je zgradila Kranjska industrijska družba z Jesenic.

V Miljskem zalivu ugleda na severni strani naprave petrolejske čistilnice »ESSO Standards«, na južni strani zaliva pa veliko čistilnico »Aquila«. Na ozemlju med obeh čistilnicama se pa dvigajo tovarne Industrijskega pristanišča; dobro se vidi tudi skoraj kilometer dolg kanal, ki so ga zgradili na lašč za industrijsko pristanišče. Po cesti, ki so jo zgradili na morju s tem, da so zasuli dober del zaliva, te filobus prepelje iz Trsta v Milje v 25 minutah. V zimskih mesecih vozi po morju hidrogliser (leteča ladja), ki te prepelje iz Trsta v Milje v 6 minutah. (Stane na 250 lir v eno smer). Na južni strani Milj je ladjedelnica Felszegy, sicer pa imajo Milje tipičen čar ribiškega portiča s čolni, jadralnicami, mrežami na soncu in nizkimi gostilnicami ob kamnitih pristajališčih. Nad mestecem so Stare Milje. Kdor se je vzpenjal po teh obronkih v pozni pomladi, ne bo lahko pozabil čestnih nasadov, ki so ga spremljali vso pot. Turisti po navadi nadaljujejo pot skozi Milje proti »Lazaretu«, kjer teče tudi meja med Italijo in Jugoslavijo. Cesta se vije tik ob morju in poleg slikovitosti in svežine nudi tudi lepo priložnost za kopanje. Sladokuscem pa pripravljamo, naj si privoščijo kozarec belega ali črnega vina z Miljskih hribov.

Za Glavnim trgom se razprostira stari del mesta, z ozkimi ulicami in temnimi vežami, v katerih prodajajo kravnice vse mogoče reči: knjige, čevlje, pohištvo, železnico, vse seveda obrabljeno ali vsaj »druga roke«. Če se pozneje v hrib po ul. Sv. Mihaela, bo kmalu prili do trga Barbacan, ki se ponaša z Rihardovim slavolokom. Kakaj se slavolok imenuje po nekem Rihardu, pravzaprav niče ne ve. Vise na griču Sv. Justa, pred katedralo, je Zgodovinski in umetnostni muzej, ki hrani številne zanimivosti. V bližini je še drug muzej, v katerem hranijo kipe in nagrobne napise iz davnih časov. Na kraju, kjer se sedaj dviga katedrala, je stala v I. stoletju pr. Kr. rimska stavba, oziroma temelji, ki so ga pozneje predelali v baziliko, še kasneje pa (od leta 1200-1300) v današnje katedralo. V tej cerkvi je bila v času pred drugo svetovno vojno tudi slovenska pridiga. Zvonik je bil znatno poškodovan, dokler ga ni leta 1421 zadel streha. Tedaj so ga popravili in hkrati tu postavili nekaj mozaike iz XII. stoletja, občudujemo mozaike iz XII. stoletja, glave freske iz leta 1706, na desni strani glavne ladje vedr fresk iz leta 1350.

Prijava jugoslovanskega turista

Jugoslovanski turist, ki misli preživeti svoje počitnice v Italiji, mora imeti reden potni list. Na njegovo prošnjo mu italijanski konzularni organi v Jugoslaviji podelijo vizo z različno dolgo veljavnostjo. Vizo si morajo preskrbeti tudi tisti jugoslovanski državljani, ki prihajajo v Italijo po poslih, ali pa na obisk sorodnikov. Za te zadnje pa zahtevajo konzularne oblasti običajno garantsko pismo sorodnika v Italiji, ki jamči za kritje stroškov njegovega bivanja v Italiji.

Turist lahko stopi na italijanska tla kadarkoli v času veljavnosti vize. Pri tem je treba omeniti, da ima po prestopu meje pravico, da preživi v Italiji ves dovoljen čas (20 dni, 30 dni itd.), tudi v primeru, ko bi med tem časom veljavnost vize zapadla. Za primer naj navedemo možen primer: turist, ki prejme vizo za 20-dnevno bivanje v Italiji, veljavno rečimo do 30. julija, lahko pride v Italijo 29. julija in bo kljub temu lahko ostal v Italiji 20 dni, ter se bo vrnil v Jugoslavijo mnogo dni po zapadlosti vize.

Turistovo gibanje v Italiji je prosto. Za 72 ur ni potrebna nobena prijava

Pomoštvo

»JUGOLINIJA«
(Ohodi iz Trsta)
Proga Jadransko morje —
— Indija — Pakistan: Triglav 23/6,
Dinara 30/6, Avala 20/7.
— Indonezija — Daljni vzhod: Triglav 23/6, Baška 28/7.
— Japonska: Triglav 23/6, Baška 28. julija.
— Severna Evropa: Frano Supilo 25. junija.
— Sev. Amerika: Primorje 3/7.
— Južna Amerika: Trepča 26/6.
— Perzijski zaliv: Vojvodina 20/7.
»JADROLINIJA«
Proga Jadransko morje —
— Dalmacija — Grčija (tedenska):
Opatica 27/6, Orebič 4/7.
— Grčija — Kreta (14-dnevna): Lestovo 23/6 in 7/7.

LAGADJE SPLOSNE PLOVBE
Motorna ladja »Bled« je na poti iz New Yorka prešla Gibraltarsko ožino 23. junija. »Bohinj« je prispela 17. junija v New York, od koder je odplula še v drugo severnoameriška pristanišča. Ladja »Bovece« je prispela 18. junija v Benetke, nato je nadaljevala pot na Reko, kjer je pristala 20. junija. Ladja zapusti to pristanišče 28. junija.

PODPORA NEMSKIM PRIDELOVALCEM TOBAKA. Zaradi boleznij je okoli 29.000 pridelovalcev tobaka v Zahodni Nemčiji utrpelo veliko škodo. Pridelka je bilo za 44.250 stotov manj. Škoda znaša okoli 29,8 milijona mark. Vlada jim bo nakazala enkratno podporo po 10 mark na ar zemlje posejane s tobakom.

Dva mladinska lista

Ob nastopu šolskih počitnic, pojde na počitnice tudi naš mladinski list »Galeb«. Prav pred koncem šolskega leta je izšla zadnja številka letnika 1960/61, ki je prav tako pestra in vzgojna kakor prejšnja. Naši otroci radi segajo po listu in starejši tudi pišejo vanj. List je poleg tega tudi lepo ilustriran. Kakor najdemo v njem pogosto imena novih sodelavcev s prozo, tako se tu pa tam oglašajo tudi kakšen nov ilustrator. (Mimogrede bi radi pripomnili nekaj jezikoslovnega). V zadnjih letih naš list (ne samo na Tržaškem), čedalje bolj izpušča polglasni »e«, tako smo tudi zadnjič v Galeb u našli »Erluge«, medtem ko se naš list ljudje pišejo še vedno »Ferluge«. Tu pa tam pišejo naši listi tudi Frnetiči, medtem ko naši ljudje govorijo o Fernečah. V Kopru so začeli pisati Hrpelje namesto Herpelje. Kolikor je nam znano, ljudje tudi govorijo Hrpelje in ne Hrpelje. Pragersko na primer pišemo še vedno Pragersko. Dobro bi bilo, ako bi se o tem oglašali kakšen naš jezikoslovec. Nismo sicer pristaši Skrabca, vendar mislimo, da ne smemo predaleč niti v nasprotni smeri.

Koroški Slovenci izdajajo že deseto leto mladinski list »Mladi rodu«. Začel ga je izdajati ravnatelj F. Aichelcer, glavni urednik lista je danes Rudi Vouk, odgovorni urednik pa Bernard Strauss. List izdajajo slovenski učitelji, ki najbolje poznajo mladino. Učiteljem in učencem je list zelo dobrodošel. To homo toliko bolj razumeli, ako pomislimo, da so šole na Koroškem dvojezične in da šolske oblasti niso posebno radodarne, ko gre za tiskanje slovenskih učnih knjig.

Kultura in življenje

JOZKO LUKES: »PRLIŠČE ZEMLJE«
(Misli ob krstni predstavi)
Pršli smo do konca letošnjega sicer nesmotno zamišljenega in izpeljanega repertoarja Slovenskega gledališča v Trstu. Tega so krive okoliščine, si so v našem krajevnem miru teško premostljive. Naj v poja snilo navedemo samo to, da je naše gledališče edino stalno gledališče v Italiji, ki ne uživa državne podpore. Zakasnitve krstne predstave Lukeševega Prliščja zemlje pa je med drugim zakrivil tudi pretogi cenzurni postopek. Marsikogar je presenetila novica o Lukešu kot dramskem avtorju. Poznali smo ga kot odličnega nosilca zahtevnih vlog in domiselnega režiserja zlasti mladinskih iger; zato smo bili radovedni, kakšno bo srečanje z njim kot dramskim pisateljem. Zanimivo je bilo to srečanje, saj se njegovo delo »Prlišče zemlje« časovno vključuje v zelo aktualen okvir, ob katerem se vsakdo mora resno in zakrbljeno zamisliti.

Vera, narodnost ali ljudstvo?

Za Slovence je veljala nekoč šala: Trije Slovenci pevskega zbor, zdaj, na žalost ne več, odkar so prodle tudi med nas popevke. Judje se pa norčujejo iz sebe, da imajo trije Judje, kadar se snidejo, štiri različna mišljenja, kaj pomeni biti Jud: ali vero ali narodnost ali ljudstvo. Zelo se krejajo med seboj cionisti in anticionisti, to je pristižni izraelske države, ki naj edina daje vsebino judovstvu in pa se pristižni verskega momenta, ki naj bi bil odločen glede predelitve judovstva. Veča se duhovna razlika med izraelskimi Judi, rojenimi v Izraelu in med ameriškim Judi. V ZDA živi 5.500.000 Judov, Izrael pa šteje 2.115.000 prebivalcev. Med mlajšim ameriškim judovskim rodno pojava cionistično čustvo za Izrael. Ben Gurion, predsednik izraelske vlade, s poudarkom citira Talmud (judovsko versko izročilo): O tistem, ki živi v Izraelu, lahko rečemo, da nima Boga. Mladi ameriški Judje pa pravijo, da je Izrael lepa zemlja kot turpinah. Za tako potovanje čez mejo je treba pripraviti spisek udeležencev in imenovati enega za vodjo. Dovolje je, da ima ta vizo na potnem listu, ostali potujejo »skupinsko«, to je s skupno vizo. Za 72.000 dolarjev.

Našim maturantom

Spet se od naših srednjih šol poslavljajo našim maturantom. Pridrži se bodo petnajstim letnikom naše vojnne mladine, ki se z večjo ali manjšo izkušnostjo že uveljavlja v našem javnem življenju. Še pred vstopom v novo življenje pa čaka naše maturante resna zrelostna oziroma usposobnostna preizkušnja. Stopili bodo pred komisijo, ki jih bo preresevala in ugotavljala njihovo znanstveno in strokovno pripravo za visokošolski študij ter praktično dejavnost. Pri tej preizkušnji želimo našim maturantom obilo uspeha!

Prva razstava »Svobodne šole za bakroreze in akvatinte« v Trstu

Od 14. do 19. junija je bila v tržaški občinski galeriji prva razstava »Svobodne šole za bakroreze in akvatinte«, ki jo je v okviru Ljudske univerze ustanovil priznani umetnik in pedagog Carlo Sbisà. Sbisà se je spraveval, zakaj ni na domačih umetniških razstavah nobenega tržaškega bakroreza, čeprav je med nami precej odličnih lesorezov, in to v času, ko doživlja bakrorez v akvatinto priličen vzpon ne glede na dejstvo, da tovrstna umetnost zahteva mnogo več dela in časa kot slikarstvo. Tako je prišlo lani do ustanovitve tržaške »Svobodne šole za bakroreze in akvatinte«, ki si jo je Sbisà zamislil po vzoru florentinske, ki jo je svoj čas obiskoval. V šoli deluje vrsta nadebnih in nadarjenih mladih umetnikov, od katerih se jih je nekaj že uveljavilo na raznih domačih in mednarodnih razstavah.

Našim maturantom na pot

Komisije, ki bodo izpraševale naše maturante, so tako sestavljene: **Zrelostni izpit na realni gimnaziji in klasičnem liceju:** Predsednik prof. Antiljo Budrovich, ravnatelj srednje šole »Lodovico Ariosto« v Rimu; slovenščina: prof. Stanislav Bratina, usposobljeni poverljeni profesor za slovenščino na goriškem učiteljski; italijanščina: prof. Neda Fortis, profesor književnih predmetov na srednji šoli »Ellero« v Vidmu; latinščina in grščina: prof. A. Rebula, pov. prof. latinščine in grščine na znanstvenem liceju v Trstu (tržaški notranji član); filozofija in zgodovina: prof. Boris Mašera, profesor pravnih predmetov (bivši pov. profesor filozofije in zgodovine) na trgovskem tehničnem zavodu v Trstu; matematika in fizika: prof. Franc Močnik, usposobljeni poverljeni profesor matematike in fizike na goriškem klasičnem liceju kot goriški notranji član; prirodopis: prof. Ivanka Antonioni Milič, profesor prehodnega staleža znanstvenih predmetov na strokovnem industrijskem tečaju v Nabrežini.

Usposobljenostni izpit na učiteljski:

Predsednik prof. Umberto Urbani, bivši pov. profesor srbohrvaščine na tržaški univerzi; slovenščina: prof. Janko Jež, prof. preh. staleža za slovenščino in zgodovino na tržaškem učiteljski kot tržaški notranji član; italijanščina: prof. Kazimir Faganelli, prof. književnih predmetov na srednji šoli v Spletu; latinščina in grščina: prof. Ciriil Kutin, prof. književnih predmetov na srednji šoli »Zucchi« in Monzi; filozofija, pedagogika in psihologija: prof. Andrej Macuzzi, usposob. pov. prof. filozofije, pedagogike in psihologije na goriškem učiteljski kot goriški notranji član; matematika in fizika: prof. Sonja Tominec, prof. matematike in fizike na znanstvenem liceju v Trstu; prirodopis, kemija in zemljepis: prof. Aldo Stefani, pov. prof. znanstvenih predmetov na strok. ind. tečaju v Dolini.

Usposobljenostni izpit na trgovskem tehničnem zavodu:

Predsednik prof. Arturo Cronia, redni prof. srbohrvaščine na padovanski univerzi; slovenščina: prof. Božidar Radovich, usposobljeni pov. prof. slovenščine na znanstvenem liceju; italijanščina: prof. Valerija Rorato Grohar, prof. književnih predmetov na srednji šoli v Bassano del Grappa; angleščina: prof. Marta Furlan, usposobljena pov. profesorka angleščine na znanstvenem liceju v Trstu; pravni predmeti: prof. Stanislav Soban, prof. preh. staleža pravnih predmetov na trgovskem tehničnem zavodu v Trstu kot notranji član; knjigovodstvo in računovodstvo: prof. Karel Gantar, prof. preh. staleža trgovskih predmetov na strokovni trgovski šoli »Rismondo« v Trstu; zastopnik strokovne kategorije: knjigovodja Kazimir Sancer.

PARK HOTEL - BLED
Največji hotel na Bledu s sodobnim konforom, priznana domača in tuja kuhinja. Kavarna s teraso na jezero, nočni bar z zabavnimi programi. Plesna dvorana s kvalitetnim ansamblom in raznim folklornimi in drugim prireditvam!

Grand Hotel Toplice - Bled
Prvovrsten hotel odprt celo leto. Moderno opremljene sobe s kopalnicami in balkoni. Termalno kopalnice s stalno temperaturo 23°C. Izleti s kočijami, alpski vodniki, vsakovrstne zabave in razvedrila. Prvovrstna domača in mednarodna kuhinja, odlična domača vina.

Obiščite odlična zdravilišča Rogaška Slatina, Dobrna in Laško
Prelep izlet in oddih pa najdete v Logarski dolini.

Športihotel POKLJUKA (BLEĐ 1250 m)
Moderno urejen hotel s tekočo toplo in hladno vodo, centralno kurjavo in dvigalom. Restavracija z domačimi in tujnimi specialitetami, kavarna z glasbo in plesom. Železniška postaja Lesce-Bled, Bled-Jezero. Stalna avtomobilski zveza. Obiščite nas, zadovoljili Vas bomo!

GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER
HOTEL Galeb KOPER
Domača kuhinja
Vsak dan glasba s plesom do 24 ure. — Nove moderne opremljene sobe z vsem konforom.

BESTI - ŠPEDICIJA
Železniška postaja Casa Rossa - Tel. 55-33 **GORIZIA**

UGODNEJSI POLOŽAJ AMERISKIH ZLATIH REZERV. Dne 9. junija so ameriške zlate rezerve znašale 17,43 milijarde dolarjev; v tednu poprej so se povečale za 25 milijonov dolarjev. Odkot zlata je do tega dne v tem letu dosegel 339 milijonov dolarjev.

PROIZVODI:
STABILNE MOTORE:
»ARAN« 7-11 7-11 KS 1000-1500 o/min.
»TORPEDO« 512 20-30 KS 1000-1600 o/min.
»TORPEDO« 513 30-45 KS 1000-1600 o/min.
»TORPEDO« 514 40-60 KS 1000-1600 o/min.
»ARAN« 316 120 KS 800 o/min.

UGRADBENE MOTORE:
»TORPEDO« 522 20-30 KS 1000-1600 o/min.
»TORPEDO« 523 30-45 KS 1000-1600 o/min.
»TORPEDO« 524 40-60 KS 1000-1600 o/min.
»TORPEDO« 528 80-200 KS 1000-2000 o/min.

BRODSKE MOTORE:
»TORPEDO« 532 18-25 KS 1000-1500 o/min.
»TORPEDO« 533 27-36 KS 1000-1500 o/min.
»TORPEDO« 534 36-50 KS 1000-1500 o/min.
»TORPEDO« 538 150 KS 1600 o/min.
»ARAN« 366 120 KS 800 o/min.

Novi proizvod tvornice je Diesel motor jačine 6 KS i 2000 o/min. marke »PENTA« stabilne i brodske izvedbe.

RIJEKA
Za informacije obratiti se na komercijalno odjeljenje tvornice.
Telefon: 24-71 do 24-79
Telegram: TORPEDO - RIJEKA
Telex: 025-37

Tvornica motora
Riječki motorni stroj

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na trgu z zelenjavo in sadjem se kupčije dobro razvijajo. Trg je vedno dobro založen in povpraševanja ne izostajajo. Pri sadju so se znižale cene češnjam, jabolkam, jagodam in češnjam, pri zelenjavi pa paradiznikom, papriki in korenju. Trg z vinom je nekoliko živahniji kot prejšnji teden, povečalo se je zanimanje za italijanske vina, ki so nekoliko nižje, medtem ko so cene sicilskih vin ostale neizpremenjene. Živina za rejo in za zakol ne gre preveč od rok in zanimanje zanjo je znatno. Cene goveje živine so se znižale, samo neodstavljeni prašiči se dobro prodajajo. Trg z mlečnimi izdelki je miren in cene niso zabeležile nobene spremembe. Poudarila mehkga sita prevladuje nad povpraševanjem in cene se gredo navzdol. Slabo se tudi prodaja neodstavljeni riž, medtem ko vlada za očiščen riž nekoliko več zanimanja.

KAVA
TRST. Navajamo cene za kg ocarjenega kave. **Brazilska kava:** Pemambuco 3, 17/19 1220 lir, Santos Fancy 18 1310 lir, Victoria 7 18/9 1150; kava iz tržaškega skladišča 1015 lir; **Srednjeameriška kava:** Ecuador extra superior 1225, Haiti naravna XXX 1310, S. Salvador naravna 1410, Kostarika 1400; **Arabska-afriška kava:** Gimmia 1210 lir. Moka Hodeidah št. 1 1310; **Indonezijska in malajska kava:** AP/1 1018, AP special 1028, Rob EK/1 3-5% 990 lir, Rob EK/1 special 1020, Rob EK/3 10-12% 980 lir za kg.

LES
TRST. Navajamo zadnje kotacije za avstrijski rezan les, dostavljen na mejo, neocarjen. **Smrekov rezan les:** I-II širok 31-33000, 0-111 širok 26000 do 28.000, 0-1V širok 25-26.500, 111-1V širok 22-23000, 1V širok in ožek 19.500-21.000; **tramovi 25.500-26.500**, les krajšega formata izpod 4 m dolžine 19 do 20.000, izpod 3 m dolžine 15-17.000, **tramovi »uso Trst«** 14-15.000; **macosov les:** I-11 32.500-34.500, I-II-111 28-29.500, III 22.500-24.500; **borov les:** I-11 31.000 do 33.000, I-II-111 25-26.000, III 18.000 do 20.000 lir za kub. meter.

POPER
TRST. Sarawak beli 430 šilingov za cwt. cif. jadransko pristanišče, pripravljeno za vkrcaje; Sarawak special črni 347 šilingov pod istimi pogoji; Malabar garbled 380 šilingov; Tellicherry garbled 385 šil.; Tellicherry extra bold 390 šil. pod istimi pogoji.

SLADKOR
TRST. Angleški rafiniran grana sladkor 40-15 funt šterlingov za tono, cif. Trst ali Benetke, v vrečah iz jute; francoski rafiniran grana sladkor 55-60 lir za kg, f.c.o. Modane, v vrečah iz papirja; Paris Cristallisé št. 3 50,50 lir za kg, f.c.o. železniški voz Modane, v papirnatih vrečah; belgijski rafiniran grana sladkor 465 frankov za sto, cif. jadransko pristanišče, v vrečah iz jute.

ZELENJAVA IN SADJE
MILAN. Cene veljajo za kg, embalaža je čista teža. Marelice Riviera 220 do 230, iz Neaplja 100-120, merkantiline 40-100, češnje »duroni« 120-160, navadne češnje 80-110, zelene fige iz Neaplja 80 do 120, črne 180-200, jagode 100-200, jabolka champagne 80-150, delicious extra 250-260, I. 150-230, breskve extra 130 do 200, merkantiline 20-60, češplje 100 do 130, pomaranče 250-300, limone I. 78-100, merkantiline 50-70; zelen česen 60 do 140, beluše iz Cesene 100-220, pesa 40-60, erberte 40-80, korenje domačega pridelka 40-70, cvetača 40-50, domače kumarce 120-200, od drugod 80-100, čebula 45-50, rdeča čebula 55-60, bela 60 do 70, diseča zelišča 200-300, svež fižol 120-180, fin fižol iz Verone 150-200, fižol »sobby« 50-100, cikorkija 40-60, solata domačega pridelka 50-130, solata iz okolice Rima 30-50, krompir iz Bologne 32-34, paprika 200-210, paradizniki Riviera 30-40, iz Sicilije 20-30, domače peteršilj 30-60, domača zelena 30-70, od drugod 20-30, domače bučice 60-100, Riviera 30-50 lir za kg.

PERUTNINA IN JAJCA
MILAN. Živi domači piščanci 980 do 1000, živi domači piščanci I. 900-920, II. 750-800, piščanci I. 420-450, domači zaklani piščanci 1100-1200, zaklani I. 500 do 560, II. 430-480, zaklani zmrzjeni piščanci uvoženi z Madžarske 400-500, žive domače kokoši 650-720, zaklane domače kokoši 900-1000, žive uvožene kokoši zaklane v Italiji 700-750, zaklane uvožene zmrzjene 450-650, zaklane petgatte 1100-1200, zaklani golobi I. 1000 do 1100, II. 900-910, uvožene zmrzjene pure 450-500, živi purani 500-510, uvoženi zmrzjeni purani 450-500, žive goši 500-510, zaklane 500-600, race za rejo 600-800 lir raca, živi zajci 490-500, za

VALUTE V MILANU

Dinar (100)	13-61	20-61
Amer. dolar	79,00	80,00
Kanad. dolar	619,80	619,75
Francoski fr.	625,50	619,00
Svicarski fr.	126,00	125,95
Avstrijski šil.	143,50	148,57
Funt šter. pap.	23,84	23,86
Funt šter. zlat	1730,00	1728,50
Napolen	5850,00	5850,00
Zlato (gram)	4775,00	4775,00
Zlato (gram)	704,00	704,00

BANKOVCI V CURIHU 20. junija 1961

ZDA (1 dol.)	4,30
Anglija (1 funt šter.)	11,95
Francija (100 nov. fr.)	86,25
Italija (100 lir)	0,6925
Avstrija (100 šil.)	16,45
Češkoslovaška (100 kr.)	19,00
Nemčija (100 DM)	107,75
Belgija (100 belg. fr.)	8,50
Švedska (100 kron)	83,00
Nizozemska (100 gold.)	119,50
Spanija (100 pezeta)	7,10
Argentina (100 pezeta)	4,90
Egipt (1 eg. funt)	8,20
Jugoslavija (100 din.)	0,525
Avstralija (1 av. funt)	9,475

klani s kožo 560-660, brez kože 600-750; sveža domača jajca I. 23-50-24,50, navadna domača jajca 22-23, ožigosana uvožena jajca I. 19-21, II. 17-18 lir jajce.
ZITARICE
PIACENZA. Cene veljajo za sto, f.c.o. mlin, za žitarice proizvođa 1960. Mehka domača pšenica 6700-6800, dobra merkantile 6400-6500, merkantile 6100 do 6300, fina domača koruza 4600-4800, merkantile 4300-4400, hibridna koruza 4100-4200, rž 4200-4400; pšenična moka tipa »00« 9000-9100, tipa »0« 8650-8750, tipa »1« 8350-8450, koruzna moka 6300 do 6500, otrobi 3200-3400; fin neoluščen riž 8500-8600, neoluščen riž extra 9200 do 10.000, očiščen riž Arborio 19.400 do 19.800, R. B. 17.400-17.800, Rizzotto 15.400 do 15.800, Maratelli 14.800-15.000, »originario« 11.600-11.800; domač oves 3950 do 4050, uvožen oves 4000-4100, domač riž 3600-3650, uvožena 3500-3600, uvožen ječmen 3700-3800; navadne testenine iz moka tipa »0« 11.500-12.000, testenine iz finešije moka 12-12.500, testenine iz otrobov tipa »0« 14.500-15.000, testenine iz otrobov s špinačo in jajci 28-29.000, testenine z jajci 28-29.000 lir sto.

GRADIVO
MILAN. Cene veljajo f.c.o. tovarnjak, prometni davek nevracunan. Polna opeka tipa »Milano« 6 x 11 x 23 cm 11.500 do 12.500, 1000 opek, navadna polna opeka 5,75 x 10,5 x 22 cm 10.000-11.500 lir, 6 x 11 x 23 cm 18-20.000, 6 x 11 x 23 cm 24.000 do 26.000, votlaki 8 x 12 x 24 cm 12.500-13.500, 4,5 x 11 x 30 cm 13.500-14.500 lir, strelšniki marsejskega tipa 13 pol kosa za kv. meter 31-33.000; gašeno apno 760 do 780 lir sto, boljše vrste 950-1000, živo apno v kosih 630-730, cement 680 kg 1000-1030, cement v razsutem stanju v silosu 935-965; pesek in gramoz 1000 do 1100 lir kub. meter, rečni pesek iz Ticina 1300-1400 lir kub. meter.

VINO
MILAN. Cene veljajo za sto, stop, trošarina in prometni davek nevracunan. Rdeče plemontsko vino 10/11 stop 490-540, 11/12 stop 540-590, Barbera 12/13 stop 650-700, piemontski možkat 12.300-12.800 lir sto, Oltrepò pavese 10 do 11 stop 500-550, 11/12 stop 530-590, možkat Oltrepò pavese 9400-9800 lir sto, mantovansko rdeče 9/10 stop 480-510, Valpolicella in Bardolino 10,5/11,5 stop 560-580, Soave belo 11/11,5 stop 610-630, Raboso 10/11 stop 480-520, Merlot 590-600, reggiano 10/11 stop 510-530, 11/12 stop 530-590, emilijsko rdeče filtrirano vino 11/12 stop 7900-8300 lir sto, modensko vino 10/11 stop 510 do 530, rdeče emilijsko vino 11/12 stop 590-620, belo vino iz Romagne 9/10 stop 500-520, rdeče 9/10 stop 490-510, bel most iz Romagne 9/10 stop 450-460, klasični Chianti 12/13 stop 370-410, klasični sklenikna, toskanska vina 10/11 stop 495-525, aretino belo 10/11 stop 505-525, belo vino iz Mark 9/11 stop 525-545, rdeče 515-535, Barletta extra 14 do 15 stop, 550-570, navadno 13/14 stop 510-540, 12/13 stop 500-520, Sansevero belo 10,5/11,5 stop 550-560, Aquinzane 510-530, Martina Franca 10,5/11,5 stop 560-570, rdeča filtrirana vina iz Brindisija 10.300-10.800 lir sto, iz Barlette

9700-10.200, Rionero Barile 10,5/12 stop 700-750, belo vino iz Sardinije 11/12 stop 530-550, rdeče 12,5/13,5 stop 530 do 550 lir stop/stop.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO		5.6.61	13.6.61	20.6.61
Pšenica (stot. dol. za bušel)		186 3/4	187	189 7/8
Koruza (stot. dol. za bušel)		116 3/4	113 3/4	112 1/4
NEW YORK				
Baker (stot. dol. za funt)		31	31	31
Cin (stot. dol. za funt)		111.25	112.50	117
Svinec (stot. dol. za funt)		11	11	10.80
Cink (stot. dol. za funt)		11.50	11.50	11.50
Aluminij (stot. dol. za funt)		26	26	28
Nikelj (stot. dol. za funt)		74	74	74
Bombaž (stot. dol. za funt)		34.35	34.40	34.50
Zivo srebro (dol. za steklenico)		203	203	200
Kava »Santos 4« (stot. dol. za funt)		37.50	38	38
LONDON				
Baker (funt šter. za d. tono)		239 1/2	237 1/2	231 3/4
Cin (funt šter. za d. tono)		868	880	880
Cink (funt šter. za d. tono)		81 1/2	78 1/2	77 1/4
Svinec (funt šter. za d. tono)		65 1/2	64 1/2	64 1/2
SANTOS				
Kava »Santos D« (kruzejrov za 10 kg)		694	694	694

Na londonskem trgu je cin ohranil čvrste cene. Zaloga se zaradi nenehne povpraševanja vidno krči in pojavlja se bojazan, da bo cena se napredovala. Konec meseca se bo stal Mednarodni svet za cin, da proči nastali položaj. Cena bakra je v Londonu nazadovala. Svetovne zaloge te kovine so konec maja cenili na 429.323 ton. Cena kavlčka nazaduje. Cene žitaricam so čvrste. Deležno vreme je zavleklo žito žetev v Združenih ameriških državah. Cena kakava rahlo nazaduje, prav tako tudi cena sladkorju. Nasprotno se cena kavi dviga. Cena volni in bombažu je napredovala za nekaj točk.

ZITARICE
V Chicagu je cena pšenice v tednu do 16. junija napredovala od 187 1/8 na 187 3/8 stotinke dolarja za bušel proti izročitvi v juliju. Cena koruze je nazadovala, in sicer od 114 7/8 na 113 3/8 stotinke dolarja za bušel pod istimi pogoji.

SLADKOR, KAVA, KAKAO
Cena sladkorja je v New Yorku nazadovala od 328 na 318 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v juniju. Cena kave v pogodbi »M« je ostala skoro neizpremenjena, in sicer 43,50 (43,49) stotinke dolarja za funt proti izročitvi v juliju. Cena kakava je nazadovala od 20,99 na 20,20 stotinke dolarja za funt pod istimi pogoji.

VIAKNA
Cena bombaža je v New Yorku napredovala od 34,40 na 34,50 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Volna vrste suint je nekoliko popustila, in sicer od 115 na 114,8 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v juliju. V Londonu je vrsta 64's B ostala neizpremenjena pri 10 1/2 penija za funt proti izročitvi v juliju. V Roubaixu je

ZIVINA ZA REJO IN ZA ZAKOL
PIACENZA. Cene veljajo za kg žive teže. Neodstavljena teleta za rejo 450 do 500, neodstavljena teleta za zakol I. 560-600, II. 440-480, junice za rejo 6 do 12 mesecev stare 320-360, junici in junice za zakol I. 290-310, II. 250-280, krave mlekarice I. 160-190.000 lir krava, II. 110-130.000, krave za zakol I. 230 do 250 lir kg, II. 200-220, debeli voli za zakol I. 330-350, II. 270-290, volji in krave za vprego 320-340, biketa za zakol I. 320-340, II. 280-300; žrebeta za zakol 420-450, konji za zakol I. 260-280, II. 180-210; jagnjeta 350-450 lir kg, koze 600-700, ovce 160-200; debeli prašiči čez 150 kg težki 355-365, 120-150 kg težki 355-365, 100-120 kg težki 360-365, suhi prašiči 80-100 kg težki 360-380, 60-80 kg težki 360-380, 40-60 kg težki 380-400, 20 do 40 kg 450-470, neodstavljeni prašiči 570-590 lir kg.

MLECNI IZDELKI
LODI. Cene veljajo za kg, prodaja na delbno, trošarina in prometni davek nevracunan. Maslo iz centrifuge 780-790, lombardsko maslo 710-720, domače maslo 720-730, emilijsko 690-700, maslo iz sladke smetane 660-670; sir reggiano proizv. 1958 760 do 800, proizv. 1960 600-630, grana iz Lodija proizv. 1959 720-750, proizv. 1959-60 700-720, proizv. 1960 590-610, grana svež 435-440, sbrinz svež 470-480, postan 560-580, emmenthal svež 550-570, postan 600-620, originalen švicarski emmenthal 720-740, provolone svež 490-500, postan 550-580, italico svež 390-410, postan 440 do 460, crescenza svež 280-300, postan 380-400, gorgonzola svež 260-265, postan 470-510, taleggio svež 320-330, postan 430 do 460, sirček švicarskega tipa (6 kosov) 170-200, slan sir svež 140-150, postan 220-230 lir kg.

OLJE
SIDERNO. Cene veljajo za sto, od proizvajalca do grosista, prometni davek in trošarina, f.c.o. železniški voz Kalabrija. Oljčno olje »Vergine« z 1% kisline 47.500 lir sto, extra z 1,50% kisline 45.500, dvoje oljčno olje 43.500, dobro z 2% kisline 41.500, navadno oljčno olje z največ 3% kisline 41.500, še nižje oljčno olje z 4% oljčne kisline 41.000, »lampante« z 8% kisline in 0,50 odst. primesi 40.000, »lampante« slabše vrste 39.000, reficirano »A« 45.000, reficirano »A« 47.500 lir sto.

KONSERVIRANA ZIVILA
PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza v skatlah po 10 kg 155-165, v skatlah po 5 kg 160-170, po 1 kg 175-185, po 1/2 kg 185-195, v tubah po 200 g 46-48 lir tuba, v tubah po 100 g 33-35; trikrat koncentrirana paradiznikova meza v skatlah po 10 kg 165-175, po 5 kg 170-180, po 1 kg 185-195, po 1/2 kg 195-205, v tubah po 200 g 48-52 lir tuba, v tubah po 100 g 34-35; olupljeni paradizniki v skatlah po 3000 g 250-270 lir skatla, po 1200 g 103-107, po 500 g 53-57, po 300 g 35-38 lir skatla.

Več brazilske kave v Italiji

Brazilski zavod za kavo (Istituto Brasileiro do café) si v zadnjih letih prizadeva, da bi povečal izvoz kave v vse države. Se pred par leti je pričel obsežno propagandno delovanje; zdi se, da so imela ta prizadevanja ugoden uspeh. Za propagando v Italiji skrbi brazilski urad v Milanu, kateremu je podrejeno tudi skladišče kave v Trstu. Leta 1957 je brazilska kava krila 23,4% potrebe v Italiji; leta 1960 se je njen delež povzpel na 40,3%. Iz tržaškega skladišča je Brazilija prodala dostaj 500.000 vreč, medtem ko je italijanski trg porabil v letu 1960 719.369 vreč kave. Prodaje se večajo iz leta v leto, in sicer je italijanski trg pokazal zanimanje za kavo iz Brazilije, in sicer zaradi dobre kakovosti, kakor tudi zaradi vzajemne želje, da pride do večje trgovinske izmenjave med Italijo in Brazilijo. Letos je Brazilski zavod za kavo vrzel na italijanski trg nov tip kave Santos št. 6) po ceni 250 lir za kilogram. Novi tip je dobro prodajal pri prekupčevalcih. Brazilija ponuja italijanskim grosistom tudi kavo iz neposrednega izvoza iz Brazilije, in sicer po ceni 320 za boljšo in 250 lir za slabšo vrsto kave.

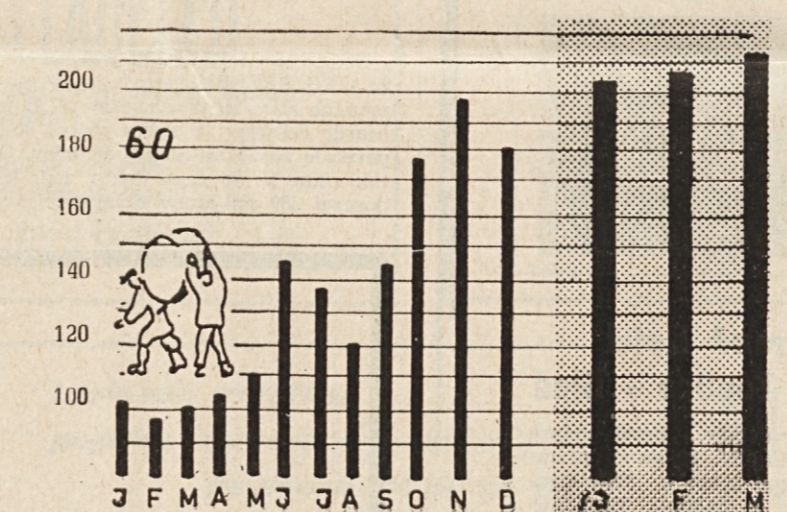
RAZSTAVLJATI HOCEJO V BRAZILII. Brazilsko ministvo za industrijo in trgovino je prejel od kitajske vlade in iz Vzhodne Nemčije ponudbo, da bi ti dve državi priredili v Sao Paulu industrijske razstave.

VEČ LESA IZ JUGOSLAVIJE V ITALIJO
V prvih devetih mesecih lanskega leta je Jugoslavija izvozila 170.000 kub. metrov rezanega mehkega lesa. Ker je izvoz v vsem letu 1959 dosegel 210.000 računajo da je izvoz v vsem letu 1960 prekorajši izvoz iz leta 1959 za 5-10%. Izvoz v Italijo je v prvih devetih mesecih 1960, leta dosegel 63.000 kub. m. (v vsem letu 1959 80.300 kub. m.). Po posameznih državah je bil izvoz naslednji: (podatki v oklepaju se nanašajo na celoten izvoz v leto 1959): na Madžarsko 18.200 kub. m. (30.000), v Zahodno Nemčijo 18.000 (36.400), v Izrael 11.000 (17.700), Alžirijo 7.000 (17.600), Libanon 1300 (400), Maroko 200 (1000), Veliko Britanijo 13.400 (500), Egipt 13.000 (9.700), Grčijo 10.200 (5.200), Sirijo 5.200 (1200), Urugvaj 4.200 (1850), Tunizijo 2.500 (1200) in Svico 1400 (1400) kub. m.

Prizadevanja mehkega rezanega lesa je v prvih dveh mesecih letos dosegla 198.000 kub. m. (v ustreznem razdobju leta 1960 202.000). Napredovala je sečnja debel za žage, in sicer od 248.000 na 262.000 kub. m.

ZAKLUCKI NA NOVOVSADSKEM VELEMSU
Na novosadskem kmetijski sejma, na katerem je razstavljalec čez 2000 razstavljajev, so zaključili za 36,7 milijarde dinarjev poslov.

Cena jute na londonskem trgu

V zadnjih mesecih so se cene surovinam na mednarodnih trgih precej dvignile. Med surovinami, ki so doživele izboljšanje, so juta, žitarice, nekatere vrste rastlinskega olja, kava, nekatere kovine, itd. Najvišje se je dvignila cena jute. Konec decembra lanskega leta je stala tona jute na londonski borzi 188 funtov šterlingov in s tem dosegla najvišjo raven po kotacijah za časa Korejske vojne. V glavnem je treba pripisati skok cene omejeni ponudbi blaga s strani prekupčevalcev in pa pičlemu pridelku jute ob Bengalskem zalivu. Critež predstavlja prikaz cen jute vrste First na londonski borzi v letu 1960 in v prvih treh mesecih letos. Podatki so izraženi v funtih šterlingov za tono. V zadnjem času je cena jute nazadovala ter se je ustalila pri 152 funtih šterlingov za tono po 1016 kg. Razlika s ceno v zadnjem tednu je znašala 10 f. šterlingov.

mercator

LJUBLJANA Jugoslavija

VELETRGOVINA — IMPORT — EXPORT

Telefoni:
Veletrgovina: 31-277, 30-641
Uvoz - Izvoz: 20-333, 20-263
Telegram: Mercator - Ljubljana
Telex: 03-114
P. P. 200

Zdravilišča v Sloveniji

ROGAŠKA SLATINA: boleznj žolčnika, jeter, prebavil in presnove
SLATINA RADENCI: boleznj srca, ožilja, ledvic in prebavil
DOBRNA: ženske boleznj, boleznj obtočil
CATEŠKE TOPLICE: revmatizem, ženske boleznj
DOLENJSKE TOPLICE: revmatizem, ženske boleznj
SMARJESKE TOPLICE: boleznj obtočil, vegetativno-hormonske motnje
LASKO: zavod za medicinsko rehabilitacijo
RIMSKE TOPLICE: revmatizem, ženske boleznj

Vse informacije dobite pri ZVEZI NARAVNIH ZDRAVILIŠČ SLOVENIJE - CELJE

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Kdaj rada nastopi peronospora

Letos smo imeli mnogo dežja, pravzaprav preveč. Zato letos trpijo vse kmetijske panoge, posebno pa vinogradništvo, ki potrebuje več sonca kot dežja. Kaže, da bo letos trgarev precej šibka. Trte so se sicer močno razvile, a zarod, ki je splošna kazen zelo dobro, peša iz dneva v dan. Prvi udarec je dobil ob cvetenju; prav takrat, ko trta potrebuje mirno, toplo in suho vreme je stalno deževalo. Grozd ni mogel dobro cveteti in se oploditi. Posledice so že tu, vidijo se grozdi z zelo redkimi jagodami.

Letošnje vreme je prav ugodno za najrazličnejše vrste boleznj na vinskih trtah, zlasti za glivične boleznj. Poleg glivičnih boleznj se je letos pojavil v precejšnji meri tudi grozdni sukač ali kiseljak, kateremu pravijo nekateri vinogradniki tudi seneni črv (tigrova delava vite, tigrova dell'ova). O tem »jubem prijatelju« bomo spregovorili v izmed prihodnjih števil »Gospodarstva« malo bolj obširno; saj ni nevarnosti, da bi nas zapustil, obiskal nas bo še večkrat do trgatve.

Danes se bomo nekoliko spoznali s peronosporo. Prelehal večino vinogradnikov, da bo letos peronospora uničila vinograde zaradi slabega vremena, se k sreči ni uresničila. Kako to? Saj pravijo, da je obilna vlaga najboljši zaveznik peronospre! Res je, toda narava ima svoje račune, ki včasih obrnejo na glavo vsa človeška pravila. Z drugimi besedami povedano, nima vsako zlo občutnih posledic. Tak primer imamo z letošnjo vlogo. Bilo je dovolj vlage, ni pa bilo dovolj toplote, da bi se peronospora normalno razvila, zato so posledice izostale. Toda nevarnost ni še šla popolnoma mimo, ta se še začneja. Deževje je sicer prenehalo in pustilo precej vlage; dnevi in noči so tople, to se pravi, da so dani vsi pogoji za ugoden razvoj peronospre. Treba bo torej čimprej škropiti proti peronospori.

Kaj pa je pravzaprav peronospora? Peronospora spada v razred glivic plesnivih. Prav zato nastopa po vlagi, kakor vse plesni in gobe. Glivice se razmnožujejo s trosi ali sporami, ki namožešajo semena drugih višjih rastlin. Troši so tako drobni, da jih komaj vidimo (od 1 tisočinke mm do 1 mm). Ker so zelo majhni, jih v dobi rasti najmanjša sapica raznaša na bližnje in daljne rastline.

Ko pride glivica s kalčkom v list vinske trte, pravimo, da je nastopila okužba. Te okužbe ne vidimo s prostim očesom. Čas od okužbe do nastopa pravega obolenja, ki je vidno kot oljni madeži ali plesnive prevleke, imenujemo inkubacijska doba. Ta doba je